ŠALEŠKI RUDAR

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

ČASOPIS JE IZHAJAL KOT »RUDAR«, GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA RUDNIKA LIGNITA VELENJE. — OD 1. MAJA 1965 DALJE GA IZDAJA OBČINSKI ODBOR SZDL VELENJE.

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK LJUBAN NARAKS

TEHNIČNI UREDNIK IVAN FIJAVŽ

4. avgust 1966 — LETO II. ŠT. 14 (32)

CENA 30 NOVIH PAR ALI 30 STARIH DIN

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

EVROPA PLEŠE

Na kotalkarskem stadionu in v kulturnem domu je bila največja plesna prireditev pri nas pod naslovom »Evropa pleše v Velenju«. To je bil že tretji mednarodni turnir, ki ga vsako leto prireja turistično društvo Velenje v okviru svojih turističnih prireditev. Pokrovitelj turnirja pa je bila kreditna banka Velenje.

Letošnja prireditev je bila najštevilnejša doslej, saj je nastopilo kar 15 plesnih parov iz dvanajstih evropskih držav.

Tekmovanje je otvoril v imenu turističnega društva Velenje **Lojze Jevšenak,** v imenu pokrovitelja pa je vse nastopajoče pozdravil direktor komunalne banke Velenje tovariš **Ciril Pilih.**

Prvi večer so se ob prisotnosti 1500 gledalcev najprej pomerili med seboj plesni pari Slovaške in Slovenije. Zmagali so gostje iz ČSSR.

Tekmovanje v latinsko-ameriških plesih je navdušilo številne gledalce. Najbolj pa sta se med vsemi nastopajočimi izkazala plesalca iz Avstrije Helga Theissl in Heinz Kern in pokazala največjo dovršenost v športnih plesih druga sta bila zakonca Chatt iz Anglije. Tretje mesto pa sta zavzela zakonca Marschal iz ZRN. Mariborčana Mira Bencak in Mirko Herman, ki sta zastopala Jugoslavijo, sta se uvrstila na šesto mesto.

Drugi večer pa so morali zaradi slabega vremena nadaljevati tekmovanje v kulturnem domu, kjer so bila na sporedu tekmovanja v stadardnih plesih. Zopet sta se izkazala zakonca Chatt iz Anglije in zavzela prvo mesto in se s tem oddolžila Avstrijcema Theissl-Kern, ki sta bila druga. Tretje mesto pa je pripadlo zmagovalcema iz podobnega turnirja na Bledu zakoncema Busch iz NDR.

Prireditev je v celoti odlično uspela. Škoda je le, da je drugi večer bilo slabo vreme in je moral biti turnir v dvorani, za kar so bili najbolj prikrajšani gledalci, ki nadaljevanju turnirja niso mogli prisostvovati.

TUDI UPOKOJENCI

bodo lahko dobili kredite za gradnjo ali dograditev stanovanj

Na začetku leta so bili ukinjeni občinski stanovanjski skladi in se od takrat dalje stanovanjski prispevek, ki ga plačujejo vsi zaposleni delavci vplačuje v sklade skupne porabe delovnih organizacij, katerega pa morajo le-te namensko uporabiti za stanovanjsko izgradnjo ali za dajanje posojil svojim delavcem za te namene.

Stanovanjski prispevek v višini 4 % od pokojnin in invalidnin pa plačujejo tudi upokojenci in invalidi in se ta sredstva zbirajo v posebnem skladu Republiške skupnosti socialnega zavarovanja delavcev v Ljubljani. Tudi ta sredstva so namenska in se smejo uporabljati samo za reševanje stanovanjskih potreb upokojencev in invalidov. Način uporabe teh sredstev je nedavno predpisala skupščina Republiške skupnosti socialnega zavarovanja delavcev s posebnim sklepom. S tem sklepom je določeno, da se omenjena sredstva vključujejo v izvajanje stanovanjske graditve na območju posameznih občin, da se skupno z lokalnimi sredstvi reši stanovanjska vprašanja upokojencev in invalidov. Zato se sredstva za stanovanjsko izgradnjo upokojencev enakopravno razdelijo in uporabljajo po območjih občin glede na izplačane pokojninske prejemke v posamezni občini. Sredstva za stanovanjsko izgradnjo se bodo dajala v obliki kreditov v prvi vrsti za graditev in adaptacijo domov, namenjenih za stanovanja upokojencev in invalidov ter za adaptacijo neprimernih starih stanovanjskih prostorov in za graditev ali nakup stanovanj v lasti invalidov in upokojencev, ki nimajo stanovanj ali imajo neprimerna stanovanja. Če je več prosilcev z enakimi potrebami, imajo prednost borci NOV, na podlagi meril, ki jih določi občinska organizacija ZB NOB. Posojilo lahko dobijo: pravne osebe, ki nameravajo graditi domove za upokojence, družbeno politične skupnosti in stanovanjski podjetja za graditev novih ali za adaptacijo in dozidave, s katerimi se pridobe stanovanjski prostori za upokojence ter upokojenci sami za adaptacijo svojih neprimernih stanovanj oziroma za nakup ali graditev stanovanj za svoje potrebe. Doba vračanja bo znašala do 20 let, če bo znašala lastna udeležba vsaj polovico potrebnih sredstev in do 15 let, če se bo zagotovilo vsaj eno tretjino potrebnih lastnih sredstev. Upokojenci in invalidi lahko dobijo kot investitorji kredit do 10.000 N dinarjev, če sami zagotovijo najmanj 30 % predračunske vrednosti gradnje.

Za zbiranje podatkov o potrebah po stanovanjih za usklajevanje teh potreb z občinsko stanovanjsko politiko ter za odobravanje sklepanja kreditnih pogodb posameznim interesentom, bodo društva upokojencev v občini imela posebne komisije, v kateri bodo predstavniki društev upokojencev, občinskega odbora Združenja borcev NOV, organizacije za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami in občinska skupščina. Delo te komisije je javno.

Društvi upokojencev v Velenju in Šoštanju sta zgoraj navedeno komisijo pred dnevi že formirali. Računa se, da bo za reševanje stanovanjskih problemov upokojencev in invalidov do konca letošnjega leta na razpolago 200.000 N dinarjev. S temi sredstvi bo mogoče adaptirati več stanovanj v družbeni lastnini, ki jih uporabljajo upokojenci, nekaj sredstev pa bo ostalo na razpolago tudi invalidnim interesentom za gradnjo, dozidavo oziroma adaptacijo njihovih stanovanjskih hiš.

Muzej na velenjskem gradu formalno še ni odprt. Del zbirke pa je že razstavljene, tako da si jo lahko ogledajo priložnostni obiskovalci.

NA VELENJSKEM GRADU BO KMALU

OTVORITEV MUZEJA

»Pripravljalna dela za otvoritev muzeja slovenskih premogovnikov v Velenju gredo h koncu,« je dejal upravnik muzeja profesor Jurij Jug. »Posamezni deli zbirke so že razstavljeni in razvrščeni po sobanah na gradu. Če bo vse po sreči bomo muzej kmalu odprli.«

Muzej slovenskega premogovništva je že nekaj let v pripravljalni fazi. Saj je bilo potrebno precej stvari urediti. Obnoviti je bilo potrebno grad in okolico. Glavno težo obnovitve je nosil rudnik lignita Velenje in občinska skupščina. Muzej, ki prikazuje razvoj premogovništva na slovenskem narodnostnem ozemlju od najstarejših časov do danes, bo predstavljal dejansko podobo razvoja premogarstva naše ožje domovine.

V trinjastih grajskih sobanah so zbirke in eksponati razvrščeni sistematično v treh skupinah.

Prva skupina, ki zajema tri prostore, prikazuje razne pomembne listine iz zgodovine slovenskih premogovnikov. V ostalih prostorih so razstavljene fotokopije slik in risb, ki prikazujejo prve začetke rudarjenja ter najstarejšo rudarsko strokovno literaturo.

V drugem delu zbirke so razstavljeni predmeti s katerimi so rudarili v naših premogovnikih konec prejšnjega in na začetku tega stoletja.

Tako obsegajo zbirke v teh prostorih razvojno pot raznih odkopnih metod in rudarskega orodja ter zaščitnih naprav. Zelo učinkovite in za oko prijetne so makete o prvotnem izgledu velenjskega premogovnika.

Tretji in zase ločen del muzeja pa predstavlja prikaz jame v naravni velikosti v grajski kleti. Tu so v skupni dolžini 40—50 metrov prikazane razne vrste tesarb naših premogovnikov, jamski transport in prikaz jamskih delovišč. Ta del muzeja urejuje rudarski šolski center.

Ko sem vprašal tovariša Juga kako napredujejo dela za otvoritev, mi je dejal, da je najtežje že mimo. V priprave so vložili veliko truda in strokovnega dela, ki pa ne bi dal takšnih rezultatov brez pomoči ostalih premogovnikov. Posebno razveseljivo je dejstvo, da so premogovniki Laško, Senovo in Zagorje z razumevanjem sprejeli prošnje ter že odstopili večje število eksponatov. Dejansko materialno breme pa nosita RLV in občina Velenje. Strokovno pomoč so nudili in še nudijo zavod za spomeniško varstvo Celje, republiški zavod, inštitut za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani ter tehnični muzej Slovenije. -CAN

Mojster FERENČAK z gojencema RSC pri delu v grajski kleti, kjer urejujejo pravcato jamo v naravni velikosti.

Naročite se na Šaleški rudar

Zagotovite si redno prejemanje našega časopisa. »Šaleški rudar« prinaša vsak drugi četrtek lokalne vesti in dogodke iz velenjske občine. Člane delovnih kolektivov sproti obvešča o delu samoupravnih organov, proizvodnji in življenju znotraj delovnih organizacij.

Zato še danes izpolnite naročilnico, jo izrežite in nam jo pošljite, da vam bomo lahko čimprej začeli pošiljati časopis »Šaleški rudar«.

P. n.

»ŠALEŠKI RUDAR«

Velenje
Titov trg 2
p. p. 89

Naročam časopis »Šaleški rudar«, na naslov:

Priimek in ime .....

Poklic .....

Ulica .....

Hišna št. .....

Kraj .....

Pošta .....

40 let šoštanj

Jubilejna godba »Zarja« iz Šoštanja v povorki godb ob njeni 40-obletnici. Na čelu godbe sta njen predsednik Franjo Hlačer in kapelnik Zdravko Zupančič.

Prvomajska proslava 1925. leta je bila povod za ustanovitev godbe na pihala v Šoštanju, njeni iniciatorji pa so bili delovni zaupniki strokovne organizacije v tovarni usnja Anton Mlinar, Alojz Zapušek in Jože Zager. Vsi delavci v tovarni usnja, in tudi drugi, so bili podporni člani. Teh je bilo na začetku 513. Izvolili so pripravljalni odbor. Predsednik odbora je bil Rudolf Karat, podpredsednik Anton Mlinar, tajnik Anton Arzenšek, namestnik tajnika Franc Zaveršnik, blagajnik Jože Zager in njegov namestnik Ferdo Vasle, ter odborniki: Blaž Bastl, Martin Srebre, Marko Zapušek, Josip Puncer, Josip Verbnik, Josip Težak in Rudi Bolha. Naloga pripravljalnega odbora je bila, da je pridobil dovolj godbenikov, zbiral denar za instrumente in poiskal kapelnika. Vključilo se je 64 godbenikov. Delavci pa so bili pripravljeni prispevati eno dnino od treh na leto plačanih dela prostih dni.

Na velesejmu v Ljubljani so pri tvrdki Guido Bardeli iz Trsta naročili in kupili prve instrumente: 1 pikolo, 4 klarinete, 4 krilne roge, 3 bas krilne roge, 1 enfonium, 5 tromb, 1 bas trombo, 2 pozavni, 2 f-basa, 3 b-base, 1 veliki boben, 1 mali boben, 2 para činel in 1 triangel.

Godbeniki so začeli s teoretičnimi vajami 7. septembra 1925. leta, ko je prišel iz Gornje Radgone v Šoštanj kapelnik Anton Irgolič. Dne 2. 12. 1925 leta pa so že imeli prvo vajo z godali. Vadili so vsak dan, tako da so naslednje leto že prvič nastopili na prvomajski proslavi.

Godbenike so v času 40-letnega delovanja poučevali kapelniki: od 7. septembra 1925 do 19. januarja 1932 Anton Irgolič, od 19. januarja 1932 do okupacije in od osvoboditve do 15. marca 1946 Josip Mazej, od 16. marca 1946 do 1. oktobra 1957 je bil kapelnik in učitelj mladih godbenikov Ivan Marin. Nato so vodili godbenike še Silvo Tamše, Jernej Tanšič in sedanji kapelnik Zdravko Zupančič.

V času svojega obstoja je imela šoštanjska godba najprej dvakrat tedensko godbene vaje. Javno pa je v tem času nastopila nad 1500-krat. V teh štiridesetih letih se je v godbi izučilo igranja nad 100 godbenikov.

Godba je večkrat igrala v Šoštanju, Velenju, Šmartnem ob Paki, Pesju, Mozirju, Rečici ob Savinji, Ljubnem, Polzeli, Braslovčah, Trbovljah, Zagorju, Hrastniku, Celju, Novi Gorici, Okroglici, Ostrožnem, Slovenj Gradcu, Ravnah na Koroškem in drugod. Sodelovala je pri otvoritvi planinske koče na Smrekovcu leta 1937 in na zletu »Svobod« leta 1935 v Celju. Pred vojno je godba sodelovala tudi na tekmovanju godb na pihala v Kranju v II. skupini in bila zaradi kvalitetnega programa uvrščena v I. tekmovalno skupino.

Po osvoboditvi je bilo v godbi samo 17 godbenikov. Novi kapelnik Ivan Marin je kmalu vključil v godbo mlade godbenike, tako da so 4. decembra 1946 leta že imeli prvi koncert. Pod vodstvom kapelnika Ivana Marina je godba s svojim umetniškim programom zasedla leta 1947 v Mozirju na okrajnem festivalu prvo mesto. Leta 1949 je pomlajena godba z 20 novimi godbeniki nastopila na okrajnem tekmovanju in zasedla prvo mesto, na pokrajinskem tekmovanju vseh godb Slovenije pa je zasedla drugo mesto in še isto leto priredila šest samostojnih koncertov.

Od 1948 do 1952. leta je bila godba pod okriljem SKUD »Kajuh«. Sedaj pa je sekcija DPD »Svoboda« Šoštanj.

Prizadevnost za obstoj in delovanje godbe je bila vztrajna in trda. Vendar pa so v 40-letih premagali ovire in dosegli vidne uspehe. Številna priznanja in diplome krasijo godbeno sobo in pričajo o razvoju in trdem delu šoštanjskih godbenikov.

M. V.

V goste Šoštanjčanom je prišla tudi godba iz avstrijskega mesta Trieben.

Njihovi kolegi iz Slovenj Gradca so navdušili številne poslušalce.

ske godbe

Mlada godba gojencev rudarskega šolskega centra je na promenadnem koncertu žela največji aplavz. Ponovno priznanje za trud njenemu kapelniku JERNEJU TAUSIČU.

Prišli so tudi godbeniki mestne godbe iz Strassa.

V dneh od 23. do 24. julija je godba na pihala »ZARJA« iz Šoštanja proslavila, v okviru proslav 25-obletnice »Vstaje jugoslovanskih narodov«, svojo štirideseto obletnico. Minilo je polnih štirideset let odkar se generacije šoštanjskih godbenikov trudijo, s pomočjo in podporo članov kolektiva tovarne usnja, da bi igrali in bili deležni priznanj.

Jubilejna proslava se je začela že v soboto zvečer, ko so imeli slavnostni koncert godbe pod taktirko mladega obetajočega kapelnika Zdravka Zupančiča. Naslednjega dne pa so po Šoštanju odmevali zvoki še ostalih štirih godb, ki so prišle na slavnost. Po paradi povork pred spomenik na Trgu svobode, kjer je bil krajši kulturni program, so imeli še promenadni koncert gostujočih godb na vrtu hotela »Kajuhov dom«.

Ob pomembnem jubileju iskreno čestitamo šoštanjskim godbenikom in jim želimo še nadaljnjih uspehov.

KOMISIJA ZA PRESKRBO STANOVANJ UPOKOJENCEM IN INVALIDOM-UPOKOJENCEM občine Velenje

RAZPISUJE

natečaj za dodelitev posojil za novogradnje in popravila stanovanj upokojencem in invalidom-upokojencem v skupnem znesku 100.000 N-din.

Za posojilo lahko zaprosijo vsi upokojenci in invalidi-upokojenci, ki nimajo stanovanja ali pa imajo neprimerna stanovanja. Prošnje naj vsebujejo poleg podatkov o prosilcu tudi opis gradnje, dozidave in popravil, skupno vrednost, znesek lastne udeležbe in potreben znesek posojila. Prednost imajo borci NOV. Vsak prosilec mora oskrbeti dva poroka, ki jih napiše v prošnji s točnim naslovom.

Upokojencem in invalidom, ki sami nastopajo kot investitorji, se lahko odobri kredit do največ 10.000 N-din ob lastni udeležbi najmanj 30 % predračunske vrednosti gradnje in sicer z dobo vračanja najdalje 10 let ter z 2 % obrestno mero. Borcem NOV se pod temi pogoji odobri kredit z dobo vračanja najdalje 20 let in z 1 % obrestno mero. Posojila za popravilo stanovanj je vračati v roku 5 let.

Prošnje vložite pri Društvu upokojencev — občinska podružnica Velenje. Prošnje, ki so že vložili upokojenci in invalidi pri občinskem odboru ZB NOV, se smatrajo kot pravočasno vložene.

Zadnji rok za vložitev prošenj je **15. avgust 1966.**

OSNOVNE ŠOLE

Nekaj podatkov v pojasnilo in za razmišljanje

Iz dneva v dan se v pogovoru na ulici ali stanovanju srečujemo z mnogimi vprašanji o otroku, učencu in mladincu. Otrok, šola, učni uspeh, vzgoja, vsestranska prizadevanja in vrsta problemov so vprašanja, ki se tolikokrat porajajo in jih vedno znova začenjamo. To je življenje, ki teče naprej in aktivno prizadeja vsakega poedinca. Tu se srečujemo vsi: starši, šola in družba s svojimi smotri in odgovornostjo. Ob otroku, ki ga oblikujemo in mu pripravljamo pot življenja, se srečujemo z željami in hotenji. Načeloma so vsa naša hotenja enotna — hočemo vzgojiti, izobraziti in oblikovati mladi rod, da bo umsko in telesno sposoben stopil v aktivno in ustvarjalno življenje jutrišnjega dne, da bo njegova aktivnost v socialističnem delovnem, humanem in samoupravnem ustvarjanju brez spon, da bo osebnost spoštovanja, ki zmore ceniti svoje delo in pridobitve ljudi, ki so soustvarjali naše današnje dobro. Se in še bi lahko naštevali, kaj vse želimo naši mladini in kaj vse pričakujemo od njihove prihodnosti.

Ob vseh teh željah pa se srečujemo z mnogimi problemi in na nekatere želim opozoriti.

Upam, da šolniki soglašajo z ugotovitvijo, da se je materialno stanje šol v zadnjih nekaj letih precej izboljšalo. Šolski prostori, razen na podružničnih šolah Ravne, Cirkovce in Šentilj, so lepi in prijetni. Istočasno nas že bremeni vprašanje pomanjkanja prostorov. Približno normalno bi bilo, da bi bile učilnice z enoinpolizmenskim poukom. Prav v Velenju se dogaja nasprotno. Že v preteklem letu je bil pouk za nekaj razredov v treh izmenah.

In letos se nam obeta isto, oziroma problem se povečuje. **V preteklem šolskem letu je bilo v Velenju na obeh osnovnih šolah 2.029 učencev. Za to število učencev bi potrebovali 51 učilnic, na obeh šolah pa je le 32 učilnic. Za sedanje število učencev je torej že potrebna nova šola z 19 učilnicami.**

Nič manjši ni problem telovadnic. Šmartno ob Paki že dolgo čaka, da se izpolnijo predvidevanja; za Šoštanj je ena telovadnica premalo in telovadnici v Velenju zdaleka ne krijeta potreb.

Z investicijami v šolstvo bi torej morali z nezmanjšanim tempom nadaljevati. **Zato je toliko odgovornejša naša skupna naloga, kako bomo o novem zakonu o financiranju izobraževalnih skupnosti razpravljali in kakšne predloge bomo dali k osnutku tega zakona.** Razprav o tem bi pač ne smeli zavračati z ugotovitvijo, da nekdo zopet terja več denarja. **Otrok in šola je naša skupna potreba, zato sprejmimo in presodimo takem kot skupno nalogo; saj so občinska skupščina, delovne organizacije in posamezniki tudi dokazali razumevanje za potrebe izobraževanja.**

Gotovo vsi čutimo potrebo, da bi nekdo spregovoril o problemih, ki nastajajo ob vzgojno izobraževalnem delu. V uvodu sem omenil skupne želje in hotenja, ki jih imajo starši, šola in družba. Smotri — tudi najlepši — se dajo uresničiti le, če so tudi prizadevanja enotna. V veliki večini so. Toda vsi vzgojitelji (starši, okolje, skupnost) nismo pedagogi in odtod izhaja vrsta problemov. V splošnem se da ugotoviti, da so prizadevanja (včasih tudi navidezno) enotna do otrok in učencev, ki normalno napredujejo. Problemi pa nastanejo, ko otroku v šoli, doma ali v družbi prvič spodrsne. **(Kako obširno je to področje, zato bi bilo prav, da bi se več prizadetih in odgovornih oglašalo v časopisu s vprašanji in pojasnili).**

Ali smo tudi v takih primerih enotni? Žal je postala navada, da se takoj zatečemo k zagovoru, namesto, da bi problem objektivno razčlenili in poiskali resnično stanje. Da je temu tako, dokazujejo primeri, da je za neuspeh učenca doma kriva šola in v šoli dom. Namesto intenzivnega sodelovanja doma in šole nastajata sedaj dve nasprotujoči si strankí. Ali bi ne sprejeli edine poti do rešitve, da se obe strani srečata, poiščeta vzroke in od tod nadaljujeta skupno pot.

Vredno in potrebno je razmišljati o vzrokih in starostni strukturi otrok na šolah, kajti le-ti psihološko vplivajo na učinek pedagoškega dela razreda kot celote in na oblikovanje vsakega učenca posebej kot individualne osebnosti.

Starostna struktura razredov je ob zaključku šolskega leta 1965/66 v naši občini naslednja:

I. razred obiskuje 578 učencev od rojstnega leta 1959 do 1954
II. razred obiskuje 571 učencev od rojstnega leta 1958 do 1950
III. razred obiskuje 581 učencev od rojstnega leta 1957 do 1952
IV. razred obiskuje 549 učencev od rojstnega leta 1956 do 1951
V. razred obiskuje 608 učencev od rojstnega leta 1955 do 1950
VI. razred obiskuje 522 učencev od rojstnega leta 1954 do 1950
VII. razred obiskuje 446 učencev od rojstnega leta 1953 do 1950
VIII. razred obiskuje 297 učencev od rojstnega leta 1953 do 1949

(Nadaljevanje na 7. strani)

... dogodki doma

ODMEVI NA SKLEPE IV. PLENUMA

Po vsej državi še vedno trajajo razprave po IV. plenumu CK ZKJ. Lahko rečemo, da je bila s tem plenumom izbojevana idejna bitka za reformo, torej nov korak k uresničitvi ciljev gospodarske reforme. Komunisti so na IV. plenumu dokončno razkrinkali vse sile, ki so ovirale razvoj samoupravljanja in še večje demokratizacije v družbenem življenju pri nas. Zato imajo brionski sklepi tudi velik odmev med vsemi delovnimi ljudmi.

INTERVJU PREDSEDNIKA TITA za Sunday Times

V beli vili na Brionih je predsednik Tito sprejel lorda Tompsona in zunanje političnega komentatorja londonskega časopisa Sunday Times. Predsednik Tito je poudaril, da v našem sistemu samoupravljanja in socialistične demokracije ni prostora za kult osebnosti ali kakšne druge antisocialistične ekscese. Nadalje je odgovarjal na vprašanja v zvezi z gospodarsko reformo, turizmom, obširneje pa je odgovoril še na vprašanje o nacionalnem vprašanju. S tem v zvezi je dejal, da je to vprašanje pri nas dokončno odpravljeno, na podlagi samoupravljanja in federalne ureditve naše države. Zanikal je tudi kakršenkoli šovinizem med narodi Jugoslavije. Na koncu svojega intervjuja je odgovoril še na nekaj vprašanj o naši agrarni politiki.

KIRO GLIGOROV JE ODGOVARJAL NA VPRAŠANJA O GOSPODARSKI REFORMI

Zvezni sekretar za finance Kiro Gligorov je odgovarjal na vprašanja beograjskih novinarjev. Dejal je, da je preteklo leto dni od kar smo uvedli gospodarsko reformo. To je bil nov korak k napredku socialističnega gospodarstva v Jugoslaviji. Rezultati so pozitivni in Jugoslavija, vsekakor pod vplivom reforme, je dosegla prvič po vojni pozitiven zunanjetrgovinski saldo. Najuspešnejši izraz teh rezultatov je proces stabilizacije gospodarskih gibanj in stabilizacije plačilnih gibanj. Poudaril je tudi, da se ta napredek vedno bolj čuti v vsakdanjem gospodarskem in političnem življenju.

PREDAVANJE DR. VLADIMIRJA BAKARIĆA

Politični sekretar CK ZK Hrvatske dr. Vladimir Bakarić je imel v beograjskem centru za politične študije in izobraževanje predavanje o vlogi ZK danes. Omenil je tudi vlogo komunističnih partij v svetu. Obširneje pa je govoril o graditvi oblasti pri nas, od prvih NOO do današnjega sistema samoupravljanja.

PRETEKLO JE MESEC DNI ODKAR LAHKO GOSPODARSKE ORGANIZACIJE SVOBODNO FORMIRAJO CENE

V tem obdobju lahko ugotovimo, da se po odloku, ki je izšel v Uradnem listu SFRJ 15. junija 1966 o odpravi plafoniranih cen, le-te niso spremenile tako kot bi skeptično lahko pričakovali. Cene je spremenilo samo 7 gospodarskih organizacij in še te so vse izven SR Slovenije.

Šolarji — pozor!

Uredništvo »Saleškega rudarja« razpisuje

NAGRADNI NATEČAJ

za najboljše doživljajske opise, risbe in fotografije z letošnjih počitnic. Najboljšim se obetajo lepe knjižne nagrade, ki si jih bodo lahko izbrali v »Mladinski knjigi« Velenje.

Za vsako zvrst bomo podelili 5 nagrad. Vse objavljene fotografije, risbe in spise bomo posebej nagradili — odkupili za objavo.

Rokopise doživljajev, fotografije in risbe pošljite brez podpisa; v zaprti kuverti priložite polno ime in priimek.

Fotografije opremite s kratkim tekstom.

Natečaj bo trajal do 10. septembra 1966.

Prispevke pošljite na naslov: Uredništvo »Saleškega rudarja«, »Natečaj«, Velenje, Titov trg 2, p. p. 89.

in v svetu ...

VIETNAM

Vietnamska politika predsednika Johnsona doživlja neuspeh za neuspehom. Obsojajo jo celo njegovi sodelavci. Senator Fulbright je izjavil, da vodijo ZDA v Vietnamu umazano in sramotno politiko. Med drugimi pa je obsodil tako rigorozne ukrepe tudi obrambni minister Mc Namarra. Istočasno pa se kljub ugovorom vse svetovne javnosti vojna v Vietnamu širi. ZDA pošiljajo v Vietnam nove okrepitve, napovedujejo pa tudi »monsunsko ofenzivo«, ki naj bi dokončno zlomila osvobodilno gibanje Vietkong. To pa je popolnoma nemogoče in zato so edina rešitev pogajanja. Vendar se za le-te Johnsonova administracija ne navdušuje preveč. Dokaz zato so vedno močnejši bombni napadi na DR Vietnam. S tako politiko pa ZDA kršijo vsa načela ženevske deklaracije in atlantske listine, izgubljajo pa tudi ugled, ki so ga imele v času trezne in dokaj miroljubne politike predsednika Kenedyja. ZDA postajajo svetovni žandar in nasilje najvažnejši argument njihove politike. Antikomunizem v Aziji je samo krinka za nasilje nad vietnamskim ljustvom.

V obdobju najhujše agresije proti DR Vietnam, se začenja tudi vedno močnejše delovanje vseh miroljubnih sil sveta. Generalni sekretar OZN U Tant odhaja v Moskvo, kjer bo razpravljal s sovjetskimi voditelji o mirni rešitvi vietnamske konfrontacije. Francoski predsednik republike De Gaul odhaja na turnejo okoli sveta. Na svojem obisku v deželah Indokine pa se bo verjetno srečal tudi z vietnamskim predsednikom Ho Ši Minhom. Napredne sile so torej v ofenzivi. To začasno zatišje pa nas ne sme prevarati, saj ravno v tem času objavlja LR Kitajska delno mobilizacijo svojih sil, premier Mao Ce Tung pa je izrekel popolno podporo vietnamskemu ljudstvu v njegovem boju proti ameriškemu imperializmu, četudi za ceno vojne. Tehtnica vojne se je tako zopet izravnala.

Vojna v Vietnamu je nenapovedana, zato tudi v DR Vietnamu tretirajo ujete ameriške pilote kot vojne zločince. Čeprav je ta vojna neuradna, pa ravno tako kruta kot vsaka druga vojna. Vietnamsko ljudstvo si želi svobode, neodvisnosti, kar pa jim skorumpirana vlada, ki je popolnoma pod vplivom ameriških imperialistov, nikakor ne more dati. Zaradi teh ciljev pa obsojajo ZDA gibanje Vietkong kot komunistično in protiameriško. Za komunizem, oziroma želja po boljšem življenja pa poznajo ZDA samo eno parolo. Parolo, ki ima svoj izvor še iz časov antikomunistične histerije Johnsona Forsterja Dullesa: Better death then red, bolje mrtev kot rdeč.

NA DOPUSTU

Začel se je dopust. Vsakdo ga bo izkoristil na svoj način. Nekaj bo takih, ki bodo ostali doma, se kopali v bližnji reki ali potoku, se sončili na travnikih in ob robu gozdov. Nekaj jih bo odpotovalo v gore ali na morje. Zato je prav, da se malo spomnimo nevarnosti, ki nam lahko pokvarijo dopust.

Najprej je dobro, če vemo, da živčno neuravnovešeni ljudje in tisti, ki imajo slabo kri, spadajo v gore in ne na morje, da bi se tam na dopustu slabo počutili. Tisti pa, ki imajo luskavico, naduho ali druge preobčutljivostne bolezni, spadajo na morje. Za vse druge bolezni stvar ni tako hudo važna. Razumljivo pa je, da kdor ima revmo, ne bo tičal v mrzlem morju ali reki in jezeru cele ure, ker se mu bo sicer stanje poslabšalo. Morska in gorska klima, obe pospešujeta razvoj rdečih krvnička, povečata krvno barvilo in apetit, prezračita pljuča in z vsem krepita telo. Obe klimi sta lahko za prebolevnike raznih bolezni naravnost čarodejni. Morska klima je dražilna klima, ki z draženjem kože z vetrovi, kopanjem, čistim in vlažnim zrakom in ultravijoličastim sevanjem sončnih žarkov ugodno deluje na organizem. Gorska klima pa krepi organizem z vetrom in hladom, z nizkim zračnim pritiskom, čistim zrakom in sončnim sevanjem.

Ne glede na to, kam gremo, je sedaj poleti potrebno opozoriti na nekatere nevarnosti.

Sončenje ima svoj čar in svoj namen. Na soncu lepo porjavimo, v naši koži se razvije iz provitamina D prorahitični vitamin D, ki preprečuje rahitis. Vendar vsa reč skriva svoje nevarnosti. Če se pojavimo na soncu s kožo v barvi jogurta in hočemo v nekaj urah porjaveti, se nam bo zgodilo, da ne bomo spali tisto noč in morda še naslednjo ne, da nam bo srajca ali bluza močno odveč, da nas bo peklo, tresla mrzlica in da bomo imeli visoko vročino. Koža bo zelo rdeča, ponekod celo v mehurjih, posebno na ramah. To pomeni, da smo se na soncu opekli. Čez čas se koža olušči. To je videti zelo lepo, kakšen hudomušneš nam celo pove, da smo pisani kot gadje, ki se tudi levé. Če nočemo biti opečeni, pač pa lepo porjaveti, potem se je potrebno sončiti počasi, postopoma: prvi dan samo nekaj minut, drugi dan pol ure, pozneje več. Upoštevati je treba, da sončni žarki odbiti od vodne gladine, pa naj bo to ob morju, ob rekah ali ob jezerih in bazenih, prav tako učinkujejo na kožo kot direktni sončni žarki. Zato se tudi v senci opečemo! V gorah pa se odbijajo sončni žarki od snega in svetlih skal na enak način ter je tudi učinek enak.

Ker za oči ni dobro preveč svetlobe, nosimo ob morju in v gorah protisončna očala, ki nas obvarujejo pred slepoto zaradi bleščanja. Telo namažemo s kremo za sončenje, če nočemo opeklin. Ne bodimo nestrpni, pa bomo zagoreli in zdravi!

Kopanje je zelo prijetno. Čim več zdržimo v vodi, več čofotamo, bolj smo zadovoljni. To je prijetno, lepo in prav. Da pa nas ne bi zgrabil krč je bolje, da ne skačemo v vodo preveč razgreti. Bolje je, da se prej zmočimo. Prav tako je bolje, da ne skačemo v vodo s polnim želodcem, se pravi takoj po jedi; marsikdo je zaradi tega ostal pod vodo, kljub temu, da je bilo dosti ljudi v bližini. Neplavači naj ne silijo v vodo, če ni v bližini kdo, ki zna dobro plavati in reševati. Prav tako naj tudi najboljši plavalci ne plavajo predaleč v morje ali čez mrežo. Morski pes plava hitreje!

Užitki dopusta so prijetni. Človek je na dopustu bolj lačen kot doma. Ker si radi kupujemo sadje, čeprav je drago, ne bo odveč, če ga kljub vročini in dopustniški lenobi operemo. Vnetje želodca ali črevesja, bruhanje in driska, slabo počutje in ležanje v posteji samo zaradi tega, ker nismo upoštevali najosnovnejših pravil higiene, je pravična kazen, vendar čisto odveč. Kužne klice se v vročini hitro razvijejo, zato je nevarnost, ki jo povzroča neoprano sadje poleti, toliko večja. Iz tega razloga tudi ne smemo jesti prejšnji dan kupljenih salam, klobas in drugega mesa, če ga nimamo v hladilniku.

Tako. Malo navodil za dopust ne škoduje. Pomislimo kdaj nanje, pa nam bo morda dopust še prijetnejši, kakor pa upamo. Uživajmo v soncu, na zraku, na morju ali v gorah! Spočijmo se, naberimo si novih moči, potem pa spet z veseljem na delo.

anekdoti

GENIJALNA VRATA

Vrsto let so se čudili številni znanci slavnega iznajditelja Edisona, zakaj se s takšno težavo odpirajo vrata Edisonovega vrta, dokler eden od njih ni pripomnil:

— Takšen genij kot ste vi bi vendar lahko skonstruiral boljša vrata.

— Prepričan sem, — je dejal Edison, — da so ta vrata naravnost genialno skonstruirana. Povezana so s črpalko domačega vodovoda tako, da vsakdo, ki pride k meni, dopolni rezervoar za 20 litrov vode.«

O NOSU

Nekdo je povprašal Sokrata, kateri del telesa je najmanj občutljiv.

— Nos, — je odvrnil Sokrat. — Moja babica je vlekla deda celo življenje za nos pa tega vendar ni nikoli občutil.

SKUPŠČINA OBČINE VELENJE
KOMISIJA ZA ŠTIPENDIJE

razpisuje za šolsko leto 1966/67 naslednje

štipendije

- **1 na višji šoli za socialne delavce, oddelek za družbene** službe,

in na pedagoški akademiji:

- **1 za matematiko — fiziko,**
- **1 za angleščino — slovenščino,**
- **1 za slovenščino — angleščino,**
- **1 za tehnični pouk,**
- **1 za defektologijo.**

K vlogi, ki jo je treba vložiti najkasneje do 15. avgusta 1966, priložite zaključno spričevalo srednje šole in življenjepis iz katerega naj bo razvidno socialno stanje družine.

Nadaljevanje

Naj sva še toliko iskala besede v slovarju in si skušala razložiti njene kretnje se vendar nismo sporazumeli. Nenadoma sva se zgrozila. Njene kretnje so nazorno razodevale streljanje. Jo bodo mar ustrelili? Tedaj sem se nečesa spomnil. Iz notesa sem iztrgal list, ga zložil in ji ga vrgel skozi okno. Nanj je nekaj napisala in ga vrnila. Tedaj sem zaslišal, da se je pred stavbo ustavil avto. Skozi dvoriščna vrata sem se hitro vrnil na cesto, kajti bal sem se, da bi me tu zalotili.

Na srečo je bil le neki avtomobilist, ki se je odzval Jožetovemu štopanju. Kar rada sva z Ruprehtom vstopila in zapustila ta sončen kraj, ki pa se je naenkrat zazdel mračen in neprijeten. Vendar smo ta dogodek kmalu pozabili. Našo pozornost je pritegnila pokrajina, ki smo ji brzeli nasproti. Prvo kar smo ugotovili je bilo, da se Peloponez zelo razlikuje od celinske Grčije. Povsod je bilo dovolj zelenja. Včasih smo se vozili skozi pomarančne gaje, ki so nas pozdravljali s svojo živo svežo zeleno barvo, drugič pa so nas obkrožali vinogradi, ali so nam delale senco vitke ciprese. Pokrajina je bila zelo razgibana in po svoje divja. Ko smo po kakih dvajsetih kilometrih izstopili iz vozila nas je spet pozdravila vročina, ki je bila ta v notranjosti Peloponeza že kar neznosna Pravzaprav nič čudnega, saj smo še isti večer bili na mestu z enako geografsko širino kot jo ima najsevernejši del Afrike. Sedaj sem tudi razumel, da v dolini Evrotasa uspevajo bananc.

Čudoviti so bili predvsem ljudje, prebivalci teh krajev. Znova smo se čudili njihovi prisrčnosti in gostoljubnosti. Tu sem še nista v toliki meri kot pri nas prodrla individualizem in hlastanje za bogastvom. Kot še v Odisejinih časih je še sedaj gost vedno povsod dobrodošel.

Neki starček, ki je pred svojo hišo jedel svoj revni obed nam je namesto odgovora na naš pozdrav pomolil velik kos kmečkega kruha. Nekaj trenutkov za tem smo naprosili nekega mladeniča, da bi nam dal vode in popeljal nas je k bližnjemu vodnjaku, kjer smo si napolnili naše čuturice. Mislili smo že oditi pa nas je zaustavil in z roko pokazal naj gremo z njim. Začudeni, kaj se bo zgodilo, smo mu sledili med polja in vrtove. Tu se je ustavil in nam zgovorno pokazal, da naj si naberemo paradižnika, paprik in kumaric. Nismo se pustili prositi in smo hitro napolnili našo mrežo, se zahvalili prijaznemu fantu in jo mahnili naprej. Ko smo se, naveličali vročega asfalta smo se ustavili in sedli ob cesti v senco in izmenično »štopali«.

Ustavil se je spet prijazen grški avtomobilist in spet smo brzeli proti jugu. Vozili smo se skozi kraje, v katerih so bili pred več kot sto leti težki boji Grkov proti Turkom. Precej poraščena in gorata pokrajina Peloponeza je bila žarišče Grškega osvobodilnega gibanja. Voznik, ki je dobro govoril angleško, nas je opozoril na velik bel spomenik, ki se je dvigal nad borovci na bližnjem hribu. Po njegovih besedah je bila ravno na tem mestu ena najhujših bitk med Grki in Turki.

Naš voznik je ustavil v majhni dolinici polni zelenja, ter nas povabil na malico in kozarec vina. Skoraj mu nismo mogli verjeti, ker je pač vsak avtostopar kar srečen, če ga avtomobilist sploh vzame v svoje vozilo, kaj več pa ne pričakuje. Sicer pa nam je meso pečeno na žaru odlično teknilo še bolje pa je bilo vino, sladko in gosto, predvsem pa močno. »S takim vinom je Odisej že lahko opijanil Kiklopa« smo modrovali, medtem pa smo si ogledovali okolico. Dolinica, bila je blizu mesteca Nemesa, je bila pokrita z velikimi hrasti, najbolj všeč pa nam je bil potok, ki je izviral iz velike skale in se izgubljal med drevesi.

Odsek poti, ki je sledil je bil zgodovinsko zelo pomemben. Peljali smo se namreč mimo Myken in se ustavili v Tyrinsu. Tu smo se poslovili od prijaznega voznika, ki se je peljal naprej v Nafplion, sami pa smo si šli ogledat slavne kiklopske zidove. Več kot tri tisočletja že stojijo ti mrki zidovi, o katerih so že antični Grki mislili, da so jih postavili velikani, saj so sestavljeni iz ogromnih kamnitih blokov. Vendar to niso bili Kiklopi. Bili so Grki iz plemena Ahajcev, ki so v davnih časih vdrli na to ozemlje. Takratni prebivalci Helode so bili že zelo kulturni in se

ANTON INGOLIČ

Črni labirinti

ROMAN V NADALJEVANJIH

73

Naglo je potegnil roko iz umivalnika, se zravnal in se obrnil k Ančki. Toda pogled na njene blede, v jezi rahlo drhteče ustnice, ledenomrzle oči, na njeno postavo, ki je bila zgolj zahtevna, preteča, mu je zadržal glas v grlu.

»Če je tako,« je zaklicala Ančka rezko, »potem...« počakala je malo in dokončala z gnevom, »potem se vrni sam na Bukovec!«

»Brez avtomobila res ne bi šla z menoj?« je vprašal Klep s prezirljivim nasmehom, ki pa ni veljal toliko njej kot njemu samemu.

»Zdaj ko ve vsa ulica, ko Le Brieux že mesece govori, da se odpeljeva z avtomobilom, ko gotovo vedo tudi v Topoli in na Bukovcu, ko so mi otrdele dlani od tvoje lopate, ko...« Hrupno se je zasmejala. »Zdaj naj bi se odpeljala z vlakom?«

»Da, z vlakom!« Spet je ujel pravo nit. »Ančka,« je zadihano nadaljeval, ne da bi se zmenil za njene oči in njeno postavo, »Ančka, odpeljiva se z vlakom! Najine stvari bi tako naložila na vlak, papirje imava, vse je pripravljeno. Ančka, morava od tod! V soboto popoldne odhaja transport... jutri bi naložili pohištvo... naložila bi ga ti sama z Obranom, jaz pa bi...« Stopil je k Ančki in stegnil roke proti njej, kakor da jo hoče objeziti. »Čuj, Ančka, zgodilo se je, da sem...«

Toda Ančka se je odločno umaknila.

»Okrvavil me boš. Pijan si.«

»Nisem pijan... Čuj, Ančka, naj ti povem, ne veš vsega...«

»Česa ne bi vedela?« Medtem ko se je Ančka okoli mize umikala pred njim, je jezno in prezirljivo metala vanj: »Za vseh šest mesecev si pil, vsi pri Gillesu so pili na tvoj račun, najbrž si bil tudi pri ženskah, kakor tisti dan, ko smo slavili osvoboditev, delil si jim tisočake, gotovo zaman...«

Klepu je zavrelo v žilah.

»Kaj govoriš!« je zarjovel in se pognal proti Ančki.

Toda Ančka je pravi čas pobegnila v sobo in zaklenila za seboj vrata. S silo jih je skušal odpreti, a niso se vdala. Potem je s pestmi tolkel po njih in vpil.

»Odpri, pri priči odpri, da ubijem še tebe! Ti si vsega kriva, ti, ti!«

»Le kriči,« je vpila z druge strani Ančka, »samo kričati še znaš, tudi udariti, drugače si zanič. A če se me samo dotakneš, ti bom vrnila. Dovolj imam tega življenja, dovolj!«

Klep se je ozrl po kuhinji, da bi našel kaj trdega, železnega. Ko se je sklonil, da bi iz zaboja za premog vzel sekirico, ga je popadelj kašelj in mahoma je izgubil vso moč. Ančka pa je vpila še dalje.

Vse sem storila, da bi bilo laže. Vsemu sem se odrekla, ti pa greš in zapraviš denar. Prav. Vlak domov je za-

74

stonj, lahko se odpelješ. Jaz pa ostanem, čuješ, ostanem!«

Klepu je sililo iz prsi nekaj težkega vročega. Opotekel se je k umivalniku. Buhnil je kri. Ali ni to konec? ga je prešlo za trenutek. Kdo je že bruhal kri in umrl? Ni se mogel spomniti. Sploh ni mogel več jasno misliti. Medlo mu je bilo v želodcu, zoprno v ustih. Opotekel se je v shrambo in poiskal steklenico z vinom. Iz sobe so še dalje udarjale Ančkine porogljive besede.

»Ne smeš si misliti, da ne bom mogla živeti brez tebe. Ti pa le pojdi k materi, žena ti tako ni več potrebna...«

Zaropotala je budilka, ropotala hreščeče in nenavadno dolgo.

»Si čul? Spravi se v jamo, danes je tvoj zadnji šiht!«

»Moj zadnji šiht?!« se je zakrohotal Klep. Opotekel se je v kuhinjo, se ustavil sredi nje in se zakrohotal še glasneje. »Prav imaš, Ančka, moram na svoj zadnji šiht. Pa ne v jamo, svoj zadnji šiht bom opravil pri Gillesu«! Hotel je s pestjo treščiti, a so se vrata v zamahu zaprla. »Salut, Ančka! Srečno, žena!« je zaklical proti vratom z vdanim glasom.

»Pojdi, pojdi!« je prišlo z druge strani trdo in osorno.

Zravnal se je in se z žalostnim pogledom ozrl okoli sebe, potem pa stopil k vratom, ki so iz kuhinje vodila v vežo, jih tiho odprl in še tiše zaprl za seboj.

Zunaj se je medtem zdanilo. Nebo je bilo sinje, brez najmanjšega oblačka, zrak pa čist in svež. Klep je nekaj časa strmel v nebo, šele nato se je s praga opotekel na ulico in po njej proti Gillesu.

Toda še preden se je pri Gillesu povzpel na stopnice, so se vrata odprla in izstopila sta Obran in Andrej.

»Ho, Klep,« se ga je razveselil Obran, »tudi ti tako zgodaj na zadnji šiht?« Obrnil se je, pustil Klepa naprej in stopil za njim nazaj v krčmo. »Nikamor se nam ne mudi. Pridi, Andrej!«

V sobi ni bilo nikogar razen starejše ženske, ki je pometala in urejala stole.

»Halo, Catin, tri močne!« je naročil Obran, ki so mu oči veselo igrale.

Sedli so za mizo sredi sobe.

»Bal sem se že, da ne bom dočakal.« Obran ni vedel nič drugega kot svojo srečo. »Trikrat me je zasulo, enkrat s teboj, Klep, dvakrat glavo se mi je okrušila klada in mi zlomila nogo, med vojno smo garali kot živina, pa je le minilo. Na zdravje, Andrej! Na zdravje, Klep!«

Trčili so in izpili na dušek.

»Halo, Catin, še tri!« je Andrej poklical žensko, ki je medtem spet segla po metli.

»V soboto se torej odpeljemo,« je Obran spet spregovoril, ker Klep ni rekel besede, »jutri zvozim Vin-

75

kove, tvoje in svoje reči na postajo, pojutrišnjim popoldne spravim še svoje kosti na vlak in v ponedeljek bomo menda že v Topoli. To bo gledala tvoja mati! ‚Si videla Klepovka: odpeljal sem ti ga in spet pripeljal, kakor sem obljubil, No, bilo je nekaj dalje, kakor sem tedaj rekel, ampak odšel je v razrganih čevljih in obnošeni obleki pa z eno samo srajco v lesenem kovčku, a vrnil se je s pohištvom, posodo, obleko, perilom in čuj, z avtomobilom.' Najprej pozdravim svoje v Topoli, potem pa takoj na Bukovec! Imaš avto že doma?«

»Nimam,« je Klep mrmraje spravil skozi zobe in hlastno segel po žganju. Zvrnil je kozarček. Napiti se, čimprej opijanitil Afriško sonce je res preslabotno, napiti se mora žganja. Potrebna mu je tako huda pijanost, da ne bo več razločno slišal Obranovih besed in videl njegovih veselih in poštenih oči.

Pomignil je ženski; ta je takoj prišla in vzela njegov prazni kozarček. V tem je tudi Obran izpil in Catin je postavila na mizo steklenico.

»Natakajte si sami in štejte kozarčke!«

»Ne boj se, Catin, da bi te prevarili!« Obran je natočil Klepu in sebi. »Pametno, Klep, da opraviš zadnji šiht, dvigneš zadnji zaslužek, potem pa stopiš po avto. Da ti povem po pravici, zdaj ti lahko povem: nisem verjel, da ga boš prislužil. Nihče ni verjel. Ali ne, Andrej?« Andrej je samo prikimal in Obran je nemoteno govoril dalje. »Mislili smo, da si že tako na koncu, da te bomo odnesli na pokopališče, preden boš imel avtomobil.« Položil je Klepu desnico na ramo. »Privoščim ti, vsi ti privoščimo. Samo doma si pošteno oddahni, najmanj mesec dni se ne pokaži spodaj v Topoli. Tudi jaz ne bom že takoj prvi dan tekel v rudnik, malo si bom ogledal, obiskal nekdanje znance...«

»Stavim,« se je Andrej le oglasil, »da se boste še tisti dan spustili v jamo in vzeli v roke kramp pa sveder. Stavim deset litrov vina, ki jih bomo spili ko pridemo k letu na obisk. Tu je moja roka, sezite vanjo, oče!«

Obran ni segel v ponujeno roko, prizanesljivo se je nasmehnil.

»Ko boste prišli, bomo pili brez stave, glede dela pa bo najbrž tako, da si bom na hitro ogledal domače kraje in ljudi. Kaj tudi hočem? Postopanja nisem vajen, in: ali se ne vračamo, da bi našim ljudem pomagali? Popravljajo tovarne in baje zidajo tudi nove, zatorej jim je premog krvavo potreben, izučenih rudarjev pa nimajo.«

Klepu je bilo prav, da je Obran govoril skorajda brez prestanka. Poslušal ga je samo na pol. Spet si je natočil. Toda kolikor mu je žganje meglilo misli, toliko so jih

76

bistrili rudarji, ki so začeli vstopati. Znance je Obran zadržal in jim ponudil pijače. Klepu je bilo čedalje mučneje. Vendar se ni dvignil, ko sta vstala Obran in Andrej.

»Pridi, Klep!« ga je poklical Obran, ko je poravnaval račun. »Gremo, Klep, zadnji čas!«

»Kar pojdite, jaz ne grem nikamor,« ga je Klep zlovoljno zavrnil in segel po kozarčku, vendar si ga ni prinesel k ustom. »Delo v jami sem opravil, z vsem sem opravil...« je zamrmral.

»Ni škoda zaslužka? In posloviti se moraš od tovarišev, od jame, od vsega!« Obran se je vprašujoče zagledal v Klepa; šele zdaj je opazil, da nekaj ni v redu z njim. »Je doma kaj narobe?« je vprašal zaskrbljeno.

Klep je dvignil glavo.

»Kaj naj bi bilo narobe?«

»Prav, če ni,« si je Obran oddahnil, »mislil sem, da se je Ančka skujala. No, daj, vstani, pojdiva! Nimaš malice? Ne skrbi zaradi tega! Marjeta me je z vsem oskrbela za tri dni. »Odprl je torbo in pokazal, kaj ima v njej. »Poglej, dve steklenici vina, zagozda kruha pa sir in slanina. Za oba bo dovolj. Prvi šiht sva opravila skupaj, tudi zadnjega bova. Za južino te bom poiskal. Ne, v odmoru bom šel naokoli, da se poslovim od ljudi in rovov. Na, tu imaš vina, kruha, slanine in sira! Na, vzemi!«

V levi žep Klepove vrhnje suknje je potisnil steklenico, v desnega pa zavitek z malico. Šele tedaj je opazil obvezo na Klepovi roki.

»Kaj imaš na roki?«

»Nič, nič, z dlanjo sem potegnil po črepinjah,« je zbrbljal Klep, ko je prej skril levico pod mizo.

»No, vstani, da ne zamudiva!«

Klepu ni preostalo nič drugega, kakor da se je dvignil. Vendar ne toliko zaradi Obranove ljubeznive vsiljivosti, kolikor zaradi rudarjev, samih znancev, deloma celo rojakov, ki so še vedno prihajali in odhajali.

Zunaj se je začuden ozrl: je bilo nebo nad Le Brieuxom kdaj tako jasno in čisto?

Iz vsake druge, tretje hiše je stopil rudar, tudi po dva, oče in sin, celo po trije, oče in dva sinova ali tast in dva zeta, priletni in še mladi možje, tudi fantje. Drugih ljudi še ni bilo na ulici. Iznad rudniških zgradb, ki pa niso bile tako umazane in črne kakor navadno, se je dvigalo krvavo rdeče sonce.

»Poglejte, Obran: sonce!« je zaklical Klep, kakor da ga res še nikoli ni videl.

»Sonce, francosko sonce!« se je Obran nasmehnil. »Čez nekaj dni vam bo sijalo naše. Slovensko je še ljubeznivejše. Seveda dol v jamo ne prodre, spodaj je tudi pri nas temno, ampak ko si zu-

77

naj, ko sedeš na klop pred hišo, ko... Ej, Klep, proslavili bomo vrnitev, najprej tu, potem še doma!«

Klep je brez volje stopal ob zgovornem Obranu, vendar so mu oči venomer begale naokoli, videle niso samo tega, kar se je dogajalo okoli njega, marveč tudi to, kar se je prejšnjo noč zgodilo na cesti tam pred rudniškimi garažami, in ker je bilo zjutraj pri njem doma, a tudi to, kar se bo v kratkem zgodilo z njim. Kljub temu je stopal dalje s svojim počasnim, težkim korakom in zdaj pa zdaj pokimal ali se celo medlo nasmehnil staremu Obranu, ki je že bolj živel doma v Topoli kot v Le Brieuxu.

Toda ko je zagledal vhod v Fosse trois, se je zdrznil. Ali naj res vzame svetilko, stopi v dvigalo in se spusti tisoč metrov pod zemljo, kakor da se tu zgoraj ni nič zgodilo?

Ustavil se je.

Toda Obran ga je zgrabil za ramena.

»No, Klep, pojdi, pojdi!«

Obran je potegnil Klepa za seboj, potegnili so ga tudi rudarji, ki so stopali pred njim, a tisti, ki so šli za njim, mu niso dali, da bi se ustavljal.

Dvigalo se je spustilo navzdol, preden sta se z Obranom prerila do njega. Morala sta čakati, da se vrne. Medtem so prišli novi rudarji s svetilkami in torbami. Večinoma med seboj ni-

so govorili, le Obran je bil še vedno glasen. Pripovedoval je kako je pred enaindvajsetimi leti stopil prvič v tole sajasto lopo in je tudi tedaj moral čakati na dvigalo.

V njegovo pripovedovanje je segel Vinko, ki je prihitel z gručo mlajših ljudi.

»Sta slišala? Zunaj Le Brieuxa se je sinoči zgodila huda nesreča.«

»Kakšna nesreča?« je vprašal Obran, čeprav se vest o nesreči njegovih svetlih misli niti dotaknila ni.

Klep je obrnil glavo proti Obranovemu sinu, ki je bil prav tak hrust kakor oče in se ga je bil očitno tudi že nalezel.

»Malo dalje od rudniških garaž, pri ovinku,« je pripovedoval mlajši Obran tako glasno, da bi ga čuli tudi drugi, čeprav ni bilo v bližini rudarja, ki bi razumel slovensko, »so na gmajni našli preobrnjen avtomobil in v njem mrtvega človeka.«

»Nesreča praviš?!« je zategnil Klep.

»Cesta je bila gladka in mokra, ovinek oster, vozač pa je gotovo divje vozil,« je Vinko pripovedoval kot izvedenec, »in nasproti je prihajal tovornjak. Noga je z vso silo pritisnila na zavore in avto je obležal obrnjen na gmajni. Voznik je zadel v okvir in konec je bilo z njim.«

---

danes stojijo dokazi njihove kulture na sončnem otoku Kreti. Njihov izvor in poreklo še sedaj nista znana. Gotovo je, da niso bili iz Evropejci in ne Semiti, verjetno so pripadali neki posebni skupini ljudstev, ki je že zdavnaj izumrla. V to cvetočo deželo so vpadli Grki in jo zavzeli in iz te dobe izhaja tudi zgodba o Trojanski bitki in Odisejevih blodnjah. Ahajci so se kmalu navzeli kulture, a niso samo povzemali. Njihovo življenje je bilo podobno življenju v zgodnjem srednjem veku v Evropi. Pokrajino so varovali ogromni in močno utrjeni gradovi kot sta bila Tyris in Mikenai. V njih so živeli knezi, ki jim je bil glavni smoter bojevanje, kopanje in lov. Cenili so zvijačo in junaštvo. Vse to nam veje iz Ilijade in Odiseje, čeprav je živel Homer mnogo pozneje kot so se potekali dogodki, ki jih je opeval. Vendar so se časi spremenili. Prišlo je novo grško pleme in ti so zasužnjili Ahajce. Za

Piše: BORUT KORUN

takrat (okoli 1000 let pred našim štetjem) so bile Mykene in Tyris razvaline, a rob časa jih še do danes ni pokončal.

Sklenili smo, da si bomo nazaj grede ogledali še Mykene. Dali smo torbe na hrbte in se odpravili proti nekaj kilometrov oddaljenemu morju.

Stopali smo hitro, kajti srčno smo si želeli kopeli. Tembolj smo bili razočarani, ko smo prispeli do vode. Obala se je končala z umazanim in blatnim močvirjem. Kaj smo hoteli, odšli smo ob morju proti Nafplionu, a usoda nam je namenila še druge nevšečnosti. Na nesrečo so si meščani mesta kamor smo bili namenjeni izbrali že tako pusto — umazano skalo za smetišče. V nos nam je udaril strašni smrad, okoli in okoli pa so se grmadili kupi kozerv, cunj, gnijočih kož in druge nesnage. Najhujše pa so bile muhe, ki so se v celem roju vsedale na nas. Bolj smo se jih otepali več jih je bilo in tako smo bili dobesedno pokriti z drobnimi nagnusnimi bitji, še več pa jih je bilo v zraku okoli nas. K sreči smo čez kake četrt ure le dospeli v mesto in se umaknili golazni. Mesto je izredno slikovito in spominja na kraje v našem Primorju. Hiše so strnjene med hrib in morje vmes pa so ozke tlakovane ulice. V šoli so nas učili, da srečaš povsod ob sredozemlju isti tip hiš in mest, a to bi držalo od krajev, ki smo jih mi videli, za Nafplion. Druga mesta pa se od naših zelo razlikujejo.

Nad mestecem se je dvigala dve sto metrov visoka skala in na vrhu je kraljevala ogromna benečanska trdnjava. Nas pa je v tistem času zanimalo le kopanje. Prečkali smo mestece ter prišli zopet do obale, ki pa se je od prejšnje zelo razlikovala. Brez obotavljanja smo se slekli in se pognali v tople sredozemske valove. Kakšen užitek je bil po tako vročem in napornem popotovanju sprati s sebe prah in znoj in se osvežiti. Redki kopalci, ki so bili še na obali, so začudeno gledali, saj verjetno še nikoli niso videli koga, ki bi s takšno prtljago prišel na plažo. Nas pa to ni nič motilo, saj smo se zavedali, da smo turisti, ki pa so tako v vsaki deželi nekoliko prismuknjeni. Šele mrak, ki se je začel spuščati na zemljo nas je opomnil, da si bo treba polskati prenočišče. Hitro smo se oblekli in se lotili pripravljanja prenočišča. Visoko nad morjem, tik ob navpični steni, smo našli prostor, ki nam je še kar ustrezal. Tla so bila ravna in poraščena s suho travo, ugajalo pa nam je tudi zato, ker smo bili pred ljudmi skriti s celim gozdičkom cipres in borovcev. Ležišče smo si naredili tako, da smo nalomili vej in si jih polagali na tla. Ko smo na vrh dali še odeje, se nam je zdelo vse tako udobno, da si nismo mogli želeti nič drugega. Prišlo je še zadnje in najbolj pričakovano opravilo vsakdanjega dne, namreč večerja. Posedli smo po odeji in razložili pred seboj svoje dobrote. Po moji predstavi se naše večerje v ničemer niso razlikovale od zajtrkov ali kosil, le tokrat smo imeli za priboljšek še nekaj svežega sadja zahvaljujoč se gostoljubnosti fanta, ki smo ga dopoldne srečali. Po večerji smo kot po navadi še malo poklepetali, potem pa sta Jože in Rupreht kmalu postajala redkobesednejša in končno obmolknila. Meni pa kljub utrujenosti ni bilo do spanja. Doživetja in vtisi tega dne so mi rojili po glavi. V mislih sem podoživljal vsak trenutek naše poti, obenem pa že premišljeval, kaj bomo doživeli naslednji dan.

Vsedel sem se na bližnjo skalo in se zatopil v razmišljanje. Ali sta Odiseja in Iliada le povzetek iz mitologije prežet z bujno fantazijo največjega pesnika vseh časov — Homerja. Če je tako, zakaj je potem slavni Schliman odkril Trojo le na osnovi opisov, ki jih je črpal iz Ilijade. Zapis o legi tega mesta je skoraj natančno ustrezal legi današnjih razvalin. Torej je bilo v vsem le nekaj, če ne precej resnice. Troja je tu, Mykene so tu — spomin na slavne boje.

Ilijada in Odiseja nam bolj kot vse razvaline in druge arheološke najdbe pričata o življenju, mišljenju, čustvovanju in navdahu ljudi tiste dobe.

Minile so ure, meni pa ni zmanjkalo takih in podobnih misli. Mesec je bil že precej visoko, ko so se začele tudi meni zapirati oči. Zlezel sem na ležišče in kmalu je zame zmanjkalo Homerja ter stare in nove Grčije.

Zbudilo nas je sonce, ki je bilo zjutraj že kar toplo. Sinje morje in klicanje prvih kopalcev nam je spet vzbudilo željo po kopeli. Po kratkem posvetu smo sklenili, da bomo ta dan počivali in se kopali. Pospravili smo spet vse v naše potovalke in se namenili proti obali. Na plaži je že bilo nekaj kopalcev, še več pa klobučnjakov. To je bilo prvič, da sem te živali videl izven formalina. Na Jadranu nisem imel nikoli priložnosti se z njimi srečati, tu pa jih je kar mrgolelo. En klobučnjak je bival na kamenju, mogoče so ga vrgli sem valovi ali pa kopalci. Pod vplivom toplih valov se je skoraj vidno sušil in zvečer ni od njega skoraj nič ostalo. Sprva nam je bilo zaradi teh »ljubkih« živalic malo neprijetno v vodi, potem pa smo spoznali, da so popolnoma nenevarne. Sklenili smo, da si bomo ta dan tudi ogledali mesto in trdnjavo nad njim. Najprej sem šel sam in sta tovariša čuvala prtljago, potem pa smo zamenjali. Izbral sem precej nepravi čas, saj se je nagibal dan že k poldnevu. Ko sem se sprehodil po mestu in kupil nekaj razglednic sem se odpravil po kamnitih stopnicah na trdnjavo. Tu sem krepko občutil, da opoldanske ure niso primerne za take izlete, a vrniti se kljub temu nisem hotel. Vzpenjal sem se v potu svojega obraza in mislil na lep razgled, ki me čaka na vrhu, obenem pa sem upal dobiti si kmalu požirek vode. Mlačna deževnica, ki sem jo iztaknil na vrhu mi je prijala kot le kaj, razgled pa tudi ni bil slab. Če sem se obrnil proti kopnemu sem lahko občudoval ravnino, ki se je širila do Myken in Argosa in je bila pokrita s pomarančnimi nasadi. Okoli in okoli pa so bili hribi, pusti in goli. Na nasprotni strani je bil zaliv in takoj za njim so se vzdigovali vrhovi pogorja Parnon. Zdelo se mi je, da se vzdigujejo naravnost iz morja in to jih je delalo še bolj mogočne. Hodil sem po obzidju, preganjal martinčke in gledal na morje, ki je menda še bolj plavo kot Jadran. Potem pa mi je prišlo na um, da smo ta dan določili za kopanje in tej misli se ni dalo upirati. Še en pogled — proti obzorju in začel sem se spuščati. Zgrešil sem pravo pot in zašel v podzemeljske prostore, kjer so po vsej verjetnosti bili včasih zapori. Tu je bilo hladno, mračno, le nekaj sončnih žarkov je skozi luknje prodrlo notri in napolnjevalo prostore z medlo svetlobo. Ko sem šel še globlje mi je pot zaprla voda.

Za kmetovalce

»KMETIJSKA ZADRUGA ŠOŠTANJ« razpisuje

I. JAVNO DRAŽBO

za prodajo spodaj navedenih osnovnih sredstev, dne 15. 8. 1966 ob 9. uri dopoldne na proizvodnem okolišu v Velenju, Celjska cesta št. 89 (Golovo).

Na prodaj bo:
- več dvoosnih traktorskih prikolic, od teh ena za prevoz lesa, vse v voznem stanju
- tridelni kozolec na Lomu (Drašnikovem)
- mesarski stroji znamke WOLF in BLITZ in še drugi stroji za predelavo mesa
- več bočnih Fergusonovih kosilnic, tri popolnoma brezhibne
- kompletna trgovska oprema primerna za zelenjavno trgovino
- mlatilnica znamke ROHLAND ter električni računski stroj znamke EVEREST
- razna kmetijska oprema in inventar

Ogled za prodajo pripravljenih osnovnih sredstev bo možen od 11. 8. 1966 dalje v dopoldanskih urah na kraju dražbe. Vsa ostala pojasnila pa daje uprava Kmetijske zdruge v Šoštanju. Kupci socialističnega sektorja morajo imeti pooblastila. Če bodo kupili večje količine morajo predložiti tudi ček za kritje kavcije, 10 % od izklicne cene.

Komisija za prodajo OS
KZ Šoštanj

Le kvalitetna in čistopasemska živina ima perspektivo

Kmetijska zadruga Šoštanj si na vse načine prizadeva, da bi izboljšala stanje v živinoreji v privatnem sektorju. Po grobi oceni imamo na našem področju ca. 25—28 % čistopasemske sivorjave živine, vse ostalo so pa križanci, ki se v nobenem primeru ne morejo meriti s produktivnostjo čistopasemske sivorjave. Do takega prepričanja je lahko prišel vsakdo, ki si je nabavil v zadnjem času kako kravo ali plemensko telico sivorjave pasme. Ta preobrat od križancev k čistopasemski živini pa gre prepočasi. Naša zadruga si je v ta namen, da bi pospešila ta prehod zadala nalogo, da uvede v nižinskem predelu mlečno kontrolo (kontrola A) in da s pomočjo subvencije, ki jo daje za nakup sivorjave živine omogoča hitrejši in boljši nakup sivorjave rodovniške živine. Kontrola mlečnosti je v polnem teku (največ na področju proizvodnega okoliša Velenje), za subvencioniranje krav in telic sivorjave pasme pa smo tudi že prispevali preko 2 milijona starih din. Kljub vsem tem posegom pa opažamo, da pri rejcih še ni pravega zanimanja za nabavo kvalitetne živine. V mlečno kontrolo se jih vključuje vedno več, žal so pa rejci take živine razkropljeni po celotnem terenu, tako da zadrugi ni mogoče organizirati rednega odkupa mleka po zbiralnicah. Prav tako je za sodobnejšo proizvodnjo mleka treba nabaviti molzne stroje, hladilne naprave in podobno, kar se še le izplača pri masovni proizvodnji.

V večjem obsegu pride torej v poštev reja telet, plemenskih telic in pitancev. Ravno v tem primeru pa pride v poštev čistopasemska živina, ki dosega boljšo kvaliteto in odraz tega je tudi boljša cena. Le s kvaliteto bomo lahko konkurenčni na svetovnem trgu, v katerega se vključujemo v vedno večji meri. Kakor vemo, Jugoslavija izvaža veliko govejega mesa v države s konvertibilno valuto, in to največ v Italijo (ca. 80 % celotnega izvoza). Italijani ponujajo zaenkrat še kar v redu ceno, seveda pa pri tem zahtevajo kvaliteto. Ostala tržišča zaenkrat niso toliko interesantna, ker nudijo sorazmerno slabšo ceno in odkupijo manjše količine mesa.

Torej vsem tem dogajanjem v svetu in doma se mora prilagoditi vsak rejec s tem, da pripravlja tako blago, ki je najbolj iskano in tudi najbolje plačano. Ravno v ta namen smo v naši zadrugi pripravili celo vrsto odkupnih cen za teleta in pitance, da bodo pač tisti rejci, ki imajo kvalitetno blago, dobro in v redu stimulirani. Ravno ta bolje plačana kvaliteta bo dober kažipot tistim živinorejcem, ki imajo v svojih hlevih slabo in nekvalitetno živino.

Naša zadruga je zaradi vseh teh momentov pripravila za pitance štiri vrste odkupnih cen z namenom, da bi kvaliteta prišla do izraza. Cene, ki jih uporabljamo od 25. julija naprej so naslednje:

Kategorija živine:	Cena:
I.a — izvoz	6.30 ND
I — izvoz	6.00 ND
II — domači trg	5.40 ND
III — predelava	4.90 ND

Pod kvaliteto Ia (prima izvozna) se štejejo mladi bikci in telice (stari največ do 18 mesecev) in ne pretežki. Morajo biti izredni po obliki, posebno morajo biti nabita in polna zadnja stegna.

Pod kvaliteto I se štejejo prav tako mladi pitanci, ki po oblikah še vedno odgovarjajo izvozu, niso pa posebna kvaliteta.

Pod kvaliteto II so mišljeni pitanci, ki prav tako niso starejši od 18 mesecev, so pa malo manj zbiti stegenj, to so v glavnem pitanci — križanci, ki nimajo odgovarjajočih oblik, drugače so pa dobro pitani.

Pod kvaliteto III se pa štejejo mladi pitanci, ki ne pridejo v poštev za domači trg, gredo v predelavo za posebne izdelke.

Po vsem nove cene pa veljajo prav tako za teleta in sicer: po težinskih kategorijah so cene za vse vrste telet naslednje:

Kategorija:	Cena:
I. Teleta do 70 kg	6.80 ND
II. Teleta od 71 kg do 100 kg	7.10 ND
III. Teleta od 101 do 120 kg	7.20 ND
IV. Teleta nad 120 kg	7.40 ND

Za vsa čistopasemska sivorjava teleta, ki so dana v zakol, se odkupna cena poviša za 0,30 ND za vse kategorije. Za vsa čistopasemska teleta, ki gredo v pitališče, pa se odkupna cena zviša za 0.50 ND za vse kategorije.

Ravno iz te pestrosti v cenah se skuša na nek način stimulirati tiste rejce, ki že imajo kvalitetno sivorjavo živino, ostalim pa naj bo dober kažipot, da si v čimkrajšem času nabavijo odgovarjajočo živino sami ali pa s pomočjo kmetijske zadruge.

Bliža se čas obiranja hmelja

SMO TIK PRED ZADNJIM DEJANJEM V PROIZVODNJI HMELJA. AVGUSTA, ZLASTI DRUGE POLOVICE, SE VSI VESELIMO, SAJ BOMO OB KONCU MESECA RESENI VSEH SKRBI, KI SMO JIH IMELI OD APRILA DALJE. V RESNICI PA OB SAMEM OBIRANJU PRAVE TEŽAVE ŠELE NASTOPIJO.

Oceno, koliko bomo letos obrali in posušili hmelja, oziroma kolikšen bo pridelek, je za sedaj še težko povedati. Vsem hmeljarjem je znan rek, da avgust hmelj dá ali pa vzame. Tega reka ne smemo dobesedno jemati, ker hmeljišč, ki so bila vse leto zanemarjena in dela opravljena nepravočasno, ne more popraviti še tako vremensko ugoden avgust, kajti vemo, da od vremena v avgustu zavisi le ali bo storžek pravilno oblikovan, ali bo teža večja ali manjša, ali se bo hmelj na trti sušil in podobno.

V večini primerov je v zgodaj rezanih hmeljiščih stanje najslabše, spet je slabo v hmeljiščih, rezanih po 20. aprilu. Zgodaj rezana hmeljišča so se sicer normalno razvila v višino, odgnala pa so kratke panoge z redkimi cveti oziroma storžki. Na teh hmeljiščih je vse polno preraščencev, katerih ne smemo obirati, ker kvarijo kvaliteto. Pozno obrezana hmeljišča niso dorasla, imajo pa sicer goste strožke na kratkih panogah. Kot vedno, so najlepša tista hmeljišča, ki so rezana v optimalnem času, to je med 10. in 15. aprilom, v nekaterih legah in težkih tleh tudi tista, ki so rezana po 5. aprilu.

Vse delo hmeljarjev v avgustu bo v prvi polovici meseca osredotočeno na priprave za obiranje. Zadostno število obiralcev je pogoj za normalen potek obiranja. Hmelj naj bi bil obran v štirinajstih dneh. Koliko bomo imeli obiralcev, zavisi od predvidene količine hmelja in zmogljivosti sušilnice. Uskladiti trajanje obiranja s številom obiralcev je sposoben vsak hmeljar, teže pa je uskladiti gornje še z zmogljivostjo sušilnice. V primeru, da to ni mogoče, se bomo pač morali odločiti za podaljšanje delovnega dne v zgodnje jutranje ure, seveda v škodo kvalitete.

Na razpolago moramo imeti zadostno število košev oz. juta vreč ali pletenih. Popravimo stare, če so za to še sposobne, ali si nabavimo ali izdelamo sami nove. Pripravimo si križe za polaganje hmeljevk v najugodnejši položaj. V žičnicah gre tudi brez njih, imeti pa moramo zadostno število kavljev, da trte, ki jih obiramo, obesimo na še stoječe rastline. Pripravimo si vrečke za rjavi hmelj.

Pravočasno si pripravimo prostore za bivanje obiralcev! Dobro ležišče v primernem prostoru je za obiralca, ki stoji ves dan na vročem soncu na njivi ali če obira v dežju, nujno, da se lahko zvečer posuši in odpočije za naslednji dan. Okusna in količinsko bogata hrana in pravilen odnos do obiralcev zagotavljata pravočasno in nemoteno spravilo pridelka. Za večje skupine obiralcev moramo imeti posebne sanitarije, ki jih redno čistimo in razkužujemo in posebno ambulantno omarico z najnujnejšimi mazili, zdravili in povoji.

Pripravi in popravilu sušilnice posvetimo posebno skrb. Poglejmo, če so rebra na kurišču in ogrevalne cevi nepoškodovane! Če so, jih popravimo ali nadomestimo z novimi, očistimo dimnike in ogrevalne cevi, očistimo notranjost sušilne komore, mreže in predale! Zakrpajmo poškodovane mreže, popravimo most za izvlačenje predalov! Vse prostore, ki nam služijo za manipulacijo s hmeljem, temeljito očistimo ,posebno skrbno uredimo skladišče za suhi hmelj (izoliramo stene, pod in strop in zatemnimo). Pred obiranjem poskusno zakurimo.

Razsvetljavo, elektromotorje, dvigala naj pregledajo in popravijo strokovnjaki.

KDAJ BOMO PRICELI Z OBIRANJEM HMELJA? Praviloma takrat, ko je storžek trgovsko zrel. To je običajno okrog 20. do 22. avgusta. Obirati po navadi pričnemo že prej, to je okrog 15. avgusta, da se izognemo poslabšanju kvalitete, ki se s prezorelostjo hitro kvari. S tem, da obiramo pred zrelostjo, oberemo kvalitetnejši hmelj, izgubljamo pa na teži. Zato prehitevanje s pričetkom obiranja ni umestno, zlasti ne za tiste hmeljarje, ki hmelj oberejo in posuše v 7 do 10 dneh. Veliki obrati družbenega sektorja prično razumljivo že prej obirati, saj se jim sezona obiranja še tako zavleče v prve dni septembra. Kljub zgodnji letini priporočamo hmeljarjem previdnost, da ne bi vsi slepo sledili enemu, zlasti še, ker vemo, da so zgodaj rezana hmeljišča bolj razvita od pravočasno rezanih. Razlike so lahko tudi za 7 do 10 dni, zato se naj vsak hmeljar prej prepriča za svoj primer, kdaj bo lahko pričel z obiranjem.

V zadnjih letih kvaliteta obiranja pada. Vnema za čim večjim zaslužkom, izgovori, da stroj obira enako, in neodgovornost obiralcev so pripomogli k temu. Poudariti moramo, da stroj ne obira nič slabše, ampak boljše kot slab obiralec. Obiralce moramo poučiti, da ne sme biti v obranem hmelju listja in ne večjih skupkov od treh kobul, da s slabim obiranjem ne škodujejo samo proizvajalcu, pač pa tudi ugledu našega izvoženega zelenega zlata. Bodimo do slabih obiralcev bolj strogi — slaba kvaliteta, slaba mera, v skrajnem primeru pa se poslužimo »plahte«!

Mera za pravilno obran hmelj je trideset litrski škaf ali »mera za hmelj«. Če bi se posluževali ravnila, s katerim bi poravnali nivo hmelja v škafu z robom škafa, bi bila mera najpravičnejša. Tako pa, ker za to ni časa, merimo vsak škaf z blagim vrhom, pri tem pa robovi niso nikdar zopolnjeni. Praznine ob robu škafa nadomesti blagi vrh. Evidenca nabranih škafov je stvar vsakega posameznega proizvajalca (balete, zapisniki).

Obiralec je dolžan zaradi kakršnega koli vzroka na tleh ležeče storžke pobrati, trto pa obrati do zadnjega storžka. »Smukanje« hmeljevk ali povijanje trt v sveženj je delo obiralcev, vračunano v vsak škaf obranega hmelja.

Odvoz obranega hmelja z njive si organiziramo tako, da ga dnevno odvažamo z njive štirikrat. Prvo merjenje naj bo takrat, ko hmelj ni več vlažen. Prezgodnja prva mera se lahko kruto maščuje, saj lahko ostane vlažen hmelj ravno na dnu vreče tudi do štirinajste ure, ko je pripeka najhujša. Ob jutranji in večerni meritvi oziroma odvozu z njive moramo posebej paziti, da bodo vreče res prazne do dna.

Kako pa bomo kvalitetno pridelan in kvalitetno obran hmelj sušili? Nenehno je tarnanje hmeljarjev, češ, da so ob prevzemu storili krivico, ko je hmelj za razred slabši od sosedovega, s katerim sta ga enako pridelovala, obirala in negovala, v košu sta bila oba enaka in podobno. Še tako lep hmelj lahko z nepravilnim sušenjem, kakor tudi skladiščenjem in basanjem kaj hitro pokvarimo.

Nekateri hmeljarji nimajo urejenega zračnega toka v sušilnici. Nepravilno postavljeni »dušniki«, neprimerna višina sušilnic, slabo odvajanje vlažnega zraka, neprimerna temperatura sušenja, preveč ali premalo posušen hmelj, vsi ti in še drugi faktorji vplivajo na to, da je kvaliteta sicer lepo obranega in pridelanega hmelja slabša.

Takoj z njive pripeljan hmelj bi moral praviloma tudi takoj v sušilnico. Če to ni mogoče, je to že eden od vzrokov za poslabšanje kvalitete. Da škodo čimbolj omilimo, skrbimo, da se hmelj ne vname, zato ga tanko nasujemo na pod čimbolj vstran od vlažnega in toplega zraka. Povečini ga je bolje puščati zunaj na hladnem zraku in ga večkrat zračiti s presipanjem.

Vlažen hmelj se na sušilnici hitreje kvari kot suh. Pri tem moramo posebej paziti na to, da ga, dokler je vlažen, ne ogrejemo preveč. Zato pol ure pred nasipanjem na zeleno etažo ne nakladamo v peč, tudi kasneje s kurjenjem ne pretiravamo. Temperatura v tem času, merjena pod predali, kjer imamo toplomer, naj ne presega 45° C, kasneje je lahko višja, in sicer od 53 do 55° C. Pravilno nakladanje v peč in s tem stalno enaka temperatura je pogoj za nemoteno sušenje. Debelina nasutega sloja zavisi od zračnega pretoka in od višine predala (slab pretok zraka — tanjša plast hmelja).

Trajanje sušenja zavisi od temperature in se giblje med 6 in 8 urami. Hmelj je suh, ko se vsi pecelji gladko odlomijo, vretenca drobnih storžkov se morajo zdrobiti ob rahlem stisku, vretenca najdebelejših storžkov pa se ne smejo zlomiti, če jih svaljkamo med prsti. Dati morajo občutek voljnosti, a ne mokrote. Merjeno z vlagomerom, pomeni to 5 — 6 % vlage. V praksi se poslužujemo tipanja različnih velikosti storžkov in značilnega šuma. Tipamo na več mestih, preden se odločimo za praznjenje, ker nekatere sušilnice ne sušijo v vseh zonah enako. Ko to ugotovimo, kontroliramo vedno le tisti kot sušilnice, ki najslabše suši.

S suhim hmeljem ravnamo, kar se da previdno. Čim manj presipanja, tlačenje pa je nedopustno. Kupi naj bodo čim nižji, da se spodnje plasti zaradi lastne teže ne drobijo. Ko je hmelj ohlajen in že delno odvolgnjen, ga je možno nasuti v višje kupe, ki pa naj ne bodo nikoli višji od 1 do 1,2 m.

Skladiščimo v prostorih, ki so izolirani od betona in čim dlje od gnojišč. Skladišča nad svinjaki in nad hlevi, če pod ni dvojen in izoliran, ne pridejo v poštev. Okna, kot sem že omenil, zatemnimo, vrata skrbno zapiramo.

Teh nekaj napotkov bodo hmeljarji prilagajali svojim prilikam primerno. Pri delu v tej najodgovornejši sezoni si vsi skupaj želimo čim boljši pridelek in nesporno kvaliteto.

DOM

NAROČITE

kvalitetno žgano apno

PRI PODJETJU »OLJKA« ŠMARTNO OB PAKI

– pismeno ali telefonično – Šmartno ob Paki 8
– dostava na dom od 3.000 kg naprej
– cena za kg fco. Šmartno ob Paki – 21 starih dinarjev

ZA KVALITETO JAMČIMO!

PROIZVODNO GRADBENO IN OBRTNO PODJETJE »OLJKA« ŠMARTNO OB PAKI

ODSTOP UPR. ODBORA NK »RUDAR« !!

NEUREJENO FINANSIRANJE TELESNE KULTURE KAKOR TUDI DRUGIH DRUŠTVENIH DEJAVNOSTI V NAŠI OBČINI MOČNO OVIRA DELO ALI PA GA V CELOTI PARALIZIRA. UREDNIŠTVO NAŠEGA LISTA JE DOBILO PISMO OD NOGOMETNEGA KLUBA »RUDAR« VELENJE, KI SO GA POSLALI OBČINSKI SKUPŠČINI, OBČINSKEMU ODBORU SZDL IN SINDIKALNI PODRUŽNICI RUDNIKA LIGNITA VELENJE.

KER SO TUDI DRUGA DRUŠTVA V VEČ ALI MANJ PODOBNEM STANJU, ZATO PISMO O ODSTOPU UPRAVNEGA ODBORA NK »RUDAR« VELENJE OBJAVLJAMO V CELOTI.

Na svoji redni seji dne 21. 7. 1966 smo člani UO našega kluba prišli do zaključka, da kolektivno odstopimo. Prosimo vas, da imenujete komisijo, ki bo izvedla likvidacijo društva.

V sedanjem času je nemogoče izvesti program celotne športne vzgoje mladih ljudi našega kluba zato, ker v naši občini ni urejeno finansiranje športne dejavnosti, tako da bi društva, ki so jih občani izbrali da obstojajo, redno dobivala sredstva v taki višini, ki bi zagotavljala celotno vzgojno in športno dejavnost naših aktivnih članov.

Ravno zato, ker ni dovolj finačnih sredstev za izvajanje naših letnih programov, ki obsegajo celotno vzgojo mladega športnika, ne moremo vzeti nase te odgovornosti pri vzgoji mladih ljudi.

Ne bomo naštevali, kaj vse je potrebno pri takem delu. Zavedamo se tega, da je naš nogomet kakor tudi nekateri člani klubov in tudi našega kluba naredili več slabega kot dobrega. Vendar ne moremo dovoliti, da bi po teh napakah sodili nogometno igro in vse poštene delavce v našem klubu, ki imajo radi to igro in ki jim je pravilna vzgoja mladine pri srcu. Hudo nam je in tudi kritično obsojamo ljudi, ki zaradi tega, ker jim ta šport ali sploh šport ter vzgoja in rekreacija mladine niso pri srcu krojijo usodo klubom, ki bi lahko zbrali v svoje okrilje veliko število mladine. Prepričani smo, da bi lahko zajeli v naše vrste več kot polovico vseh mladih fantov, ki bi lahko dobili v našem društvu vse osnove pravilne športne in socialistične vzgoje. Logično pa je, da bi to zahtevalo določena materialna sredstva.

Poleg tega zahteva tudi tekmovalni šport v sedanji dobi veliko več kot nekoč. Če želimo vzgajati nogometaša-amaterja in če mora ta trenirati trikrat tedensko, v nedeljo pa tekmovati, če bo tudi svoj preostali prosti čas preživel v klubskih prostorih, potem mu moramo pač omogočiti, da bo imel vsaj urejene prostore in redno vzdrževana igrišča, sodobne pedagoge in trenerje, primeren prevoz in primerno športno opremo.

To pismo ne pišemo zato, da bi prosili za enkratno pomoč. Ne! Pišemo ga zato, ker želimo začeti v občinski skupščini in med občani razpravo, ki naj privede do sklepov, katere športne zvrsti bomo gojili, kako jih bomo finansirali in to *redno* finansirali.

V sedanjem času ne moremo sprejeti naše tako veliko odgovornost vzgoje mladih ljudi in se pri tem iz dneva v dan ubadati samo s problemi, kako bi rešili finančne težave. Vse ostalo delo, ki ga predvideva naš program, pa ne moremo in ne moremo izpeljati zaradi kadrovskih in finančnih težav. Naše delo bi radi porabili, če že aktivno delamo po našem rednem delovnem času, bolj koristno, ne pa za neprestano prosjačenje, pri čemer doživljamo celo nerazumevanje in posmeh.

Člani ZK, ki smo tudi v vodstvu našega kluba, smo že v lanskem letu začrtali našo pot na podlagi poštenega in resnega dela pri vzgoji mladine, v smislu vseh pozitivnih stremljenj našega razvoja pri športni morali, rekreaciji delovnega človeka in tekmovalnega-amaterskega športa. Ne moremo pa razumeti, da občinska skupščina ni našla časa, da bi eno svojih sej posvetila problemu športa (ne samo nogometa) v občini. Prepričati bi se morala ali imajo vsi športni delavci možnost izvajati programe svojih klubov, kakšne težave imajo itd. Prepričati bi se morala katere športe imajo občani najrajši, katere bi si želeli gojiti v prostem času (rekreacij) in katere bi želeli gledati na tekmah.

Neprestano govorimo o vzgoji mladine, kakšna bi vzgoja morala biti. Sami s pomočjo naše Skupščine pa ničesar ne ukrenemo ali zelo malo ukrenemo. Smatramo in prepričani smo, da ni naloga Skupščine samo izgradnja stavb, šol, cest itd. ampak predvsem tudi izgradnja človeka, to je vzgoja mladega rodu.

Ker temu ni tako, ne moremo prevzeti nase odgovornosti in prosimo, da imenujete komisijo za likvidacijo društva. Prosimo, da ne smatrate to pismo kot nekako grožnjo, temveč kot kritiko dejanskega stanja.

Odločili smo se, da prenehamo s kampanjskim delom, ker ne vodi nikamor, kajti nemogoče je izvajanje naših načrtov v sedanjem sistemu finansiranja.

Vedno pa bomo pripravljeni delati v urejenem sistemu finansiranja, ki si ga lahko naša občina zgradi, saj je gospodarsko in materialno dokaj močna, spremeniti moramo samo mišljenja nekaterih ljudi v skupščini občine Velenje oziroma v občini sploh.

V pričakovanju, da boste dali ta problem na dnevni red Skupščine smo pripravljeni vedno sodelovati pri začrtovanju sklepov za bodočnost in vas tovariško pozdravljamo s športnim zdravo!

Predsednik kluba
Dipl. ing. Franjo KLJUN, l. r.

Rudarska godba je gostovala

Rudarska godba iz Velenja je v dneh od 24. do 26. junija letos gostovala v Leobnu kot gost rudarske godbe iz bivšega rudnika Seegraben. To gostovanje je spadalo v okvir proslave 110-letnice obstoja avstrijske godbe, z njim pa so tudi Velenjčani vrnili obisk avstrijskim kolegom, ki so v jeseni lanskega leta uspešno gostovali v Velenju.

Velenjska godba je bila v Leobnu zelo prisrčno sprejeta. Na glavnem trgu jo je pozdravila pred številnim občinstvom godba avstrijskih rudarjev in župan mesta. Naslednji dan — potem ko so si ogledali veliko železarno v Donawitzu — je bil v kulturnem domu v naselju Seegraben koncert velenjske rudarske godbe, ki je bil obenem začetek prireditev ob proslavi 110-letnice. V prisrčnem vzdušju je naša rudarska godba dosegla velik uspeh in številna priznanja za izredno kvalitetno izvedbo. Posebnega priznanja je bil deležen kapelnik tov. Ivan Marin.

Nastop velenjske godbe v Leobnu spada nedvomno med največje uspehe. Čeprav pogoji niso bili najbolj ugodni in kljub občasni bolezni kapelnika tov. Marina je naša godba pripravila zelo kvaliteten program, s katerim je dostojno nastopila v inozemstvu in želimo, da bo takšno kvaliteto in pripravljenost za delo zadržala še naprej.

OSNOVNE ŠOLE

(Nadaljevanje s 3. strani)

Po teh podatkih so v posameznih razredih starostne razlike od štirih do osem let. Takih primerov je malo na centralnih šolah in več na podružnicah. Navajam nekaj najtežjih primerov:

II. razred		Šentilj	Cirkovce	Ravne
Učencev v razredu		21	13	19
Po letu rojstva:				
	1958	3	3	4
	1957	13	6	10
	1956	4	1	3
	1955	—	—	1
	1954	1	1	1
	1953	—	1	—
	1950	—	1	—

III. razred		Šentilj	Plešivec	Ravne
Učencev v razredu		20	13	25
Po letu rojstva:				
	1957	2	2	4
	1956	9	6	9
	1955	3	3	8
	1954	3	1	1
	1953	2	—	2
	1952	1	1	1

Podobno je stanje za četrte razrede na šoli Paka, Topolšica in Ravne.

Naslednji tabelarični pregled prikazuje število ponavljalcev. Pri čemer pa velja pripomniti, da je sedanja generacija učencev obiskovala šolo, ko je bilo možno napredovati z eno ali dvema negativnima ocenama.

V šolskem letu 1965/66 je bilo na vseh osnovnih šolah 4.152 učencev.

Število učencev ponavljalcev po letih ponavljanja

Razred	Ponavlja	1 leto	2 leti	3 leta	4 leta	5 let	6 let	Skupaj
I.		68	7	1	1			77
II.		87	17	3	1	1	1	110
III.		83	26	6	5			120
IV.		95	33	15	5			148
V.		124	40	28	1			193
VI.		100	42	4				146
VII.		105	9					114
VIII.		59						59
Skupaj		721	174	57	13	1	1	467

Vseh ponavljalcev je torej bilo 967 ali 23,3 % od vseh učencev. K temu velja pripomniti, da je 80 učencev iz naše občine, ki se teže učijo, obiskovalo pouk v posebni šoli, ki v tem sestavku niso obravnavani.

Učni uspeh ob koncu šolskega leta nam sicer kaže postopno izboljšanje in je od I.—IV. razreda od 2.279 učencev izdelalo razred s pozitivnimi ocenami 1963 ali 86,1 %, 127 učencev pa bo napredovalo z negativnimi ocenami.

V višjih razredih je stanje malce drugačno. Od V.—VIII. razreda je 1.873 učencev, od teh je razred izdelalo s pozitivno oceno 1.410 ali 75,2 %; 185 učencev pa bo napredovalo z negativno oceno.

Morebiti bi kazalo razmisliti, zakaj je v nižjih razredih uspeh precej boljši in kje so vzroki, da del istih učencev v višjih razredih odpove.

Stane Žula

MALI OGLASI

CENIK MALIH OGLASOV: vsak mali oglas do 10 besed je 6 novih dinarjev, vsaka nadaljnja beseda 1 novi dinar. Za naslov v uredništvu lista — pribitek 1 novi dinar.

PRODAM

● 5 kg pralni stroj »Perfekta« nemške izvedbe. Cena 75.000 S-din. Naslov v uredništvu.

PREKLIC

● Preklicujem veljavnost plačilnega kartončka RLV številka 88. Lovrenc Žolger, Jenkova 11, Velenje.

KINO

FILMSKO GLEDALIŠČE VELENJE

Dne 6. avgusta
»TRIJE MUSKETIRJI« II. del
francoski, barvni, CS film
Dne 8. avgusta
»TRIJE NEUSMILJENI«
špansko-nemški, barvni CS film
Dne 13. avgusta
»MEČ IN PRAVICA«
francoski CS film
Dne 15. avgusta
»LJUBEZENSKA KLETKA«
francoski film

KINO »SVOBODA« VELENJE

Dne 5., 6. in 7. avgusta
»TRIJE MUSKETIRJI«
francoski, barvni, CS film
Dne 9. avgusta
»TRIJE NEUSMILJENI«
španosko-nemški, barvni CS film
Dne 10. avgusta
»POD ISTIM NEBOM«
jugoslovanski film
Dne 11. in 12. avgusta
»GERONIMO«
ameriški, barvni CS film
Dne 13. in 14. avgusta
»MEČ IN PRAVICA«
francoski CS film
Dne 16. in 17. avgusta
»NEZNANA UMETNICA«
sovjetski, barvni CS film
Dne 18. in 19. avgusta
»VČERAJ, DANES, JUTRI«
italijanski, barvni CS film

Socialistična republika Slovenija
SKUPSČINA OBČINE VELENJE
Oddelek za notranje zadeve

RAZGLAS

Po 6. točki navodila o postopku z najdenimi predmeti (Uradni list FLRJ št. 93/49) objavljamo, da so bili na območju skupščine občine Velenje najdeni spodaj navedeni predmeti:

1. **10 moških koles znamke Partizan, Rog, Diamant, Puch, »Kompas« in »Lasta«, najdeni v Šoštanju in Velenju,**
2. **5 ženskih koles znamke »Rog-Touring«, »Diamant« in Rog Sport, najdejo v Šoštanju in Velenju**
3. **fotoaparat,**
4. **moška žepna ura,**
5. **moška zapestna ura,**
6. **moped znamke »limson«,**
7. **moška denarnica,**
8. **črna usnjena denarnica,**
9. **ženski dežnik,**
10. **motorna čelada,**
11. **ženska usnjena denarnica,**
12. **moški dežni plašč,**
13. **dva svežnja avtomobilskih stikalnih ključev.**

Prosimo lastnike zgoraj navedenih predmetov, da jih dvignejo pri oddelku za notranje zadeve skupščine občine Velenje v roku enega leta po objavi tega razglasa. Po tem roku bodo ti predmeti last splošnega ljudskega premoežnja.

Načelnik
Martin Tovornik, l. r.

Prizori iz francoskega barvnega filma »Trije mušketirji«, ki bo na sporedu v Velenju.

III. MEDNARODNI PLESNI TURNIR
»EVROPA PLEŠE«
Velenje 1966

ZAHVALA

Organizacijski komite za izvedbo III. mednarodnega plesnega turnirja »EVROPA PLEŠE«, se zahvaljuje vsem, ki so omogočili izvedbo III. mednarodnega plesnega turnirja »EVROPA PLEŠE« v Velenju.

Udeležba dvanajstih evropskih držav priča o kvaliteti prireditve, katera navdušuje vse več ljubiteljev plesa in širi sloves našega lepega kraja ter tako prispeva k razvoju turizma v Sloveniji.

Tudi v bodoče bo naša dolžnost prirejati vsako leto plesni mednarodni turnir »EVROPA PLEŠE«, saj je prireditev tradicionalnega značaja.

Prepričani smo, da bomo še vnaprej našli razumevanje in pomoč in na ta način uspešno izvedli vsako leto tovrstno kulturno prireditev.

HVALA!

Pokrovitelj:
KB Celje, podružnica Velenje.

Organizator:
TD Velenje.

IZVEDBA
Plesna zveza Slovenije, Ljubljana

KOMUNALNO OBRTNI CENTER VELENJE

razglaša

prosta delovna mesta za vajence

- zidarski vajenec – 2
- krojaški vajenec – 2 (moška)
- frizerski vajenec – 2 (moška)
- vrtnar–zelenjar vajenec – 1 (moški)

Interesenti naj vložijo prošnje na komunalno obrtni center Velenje, katere bomo sprejemali 10 dni po objavi v »Saleškem rudarju«. Prošnji priložite spričevalo o končani osemletki.

Razpis štipendij

SKUPŠČINA občine Velenje je na svoji zadnji seji dne 7. julija 1966 obravnavala med drugim tudi poročilo svoje komisije za štipendije o sedanji problematiki štipendiranja v naši občini.

Na podlagi tega poročila je občinska skupščina ugotovila, da še skoraj nobena delovna organizacija ni razpisala novih štipendij v letošnjem letu, tako da se bo število štipendistov najbrž občutno znižalo. Delovne organizacije nameravajo sicer podeliti nekaj štipendij, vendar jih bodo po naših obvestilih dodelile brez vsakih razpisov.

Čeprav je doslej tak način podeljevanja štipendij dal določene rezultate, obstoja nevarnost, da se štipendije podeljujejo po določenih zvezah in da jih praviloma ne dobijo tisti, ki imajo najboljše učne rezultate in bi brez štipendije šolanja sploh ne mogli nadaljevati oziroma začeti.

Prav zaradi tega občinska skupščina priporoča vsem delovnim organizacijam v občini Velenje, da bi letos in v bodoče podeljevale štipendije le na podlagi javnega razpisa in da bi izbire štipendistov, ki se bodo javili na razpis tudi javno objavili vsaj v svojih delovnih organizacijah, ker je to edini način za res pravilno in objektivno izbiro novih štipendistov.

Občinska skupščina tudi priporoča, da bi delovne organizacije razpisale in podelile letošnje leto vsaj toliko štipendij, kolikor so jih podelile v lanskem letu, oziroma da bi nekaj štipendij dodelile tudi tiste delovne organizacije, ki doslej sploh niso štipendirale. To je potrebno zaradi tega, ker kadrovska struktura v mnogih naših podjetjih še ni zadovoljiva, se pa lahko prav z načrtno štipendijsko politiko znatno izboljša.

OBVESTILO

Obveščamo občane Velenja in okolice, da se je krajevna skupnost Velenje preselila iz Slanrove ulice v prostore Skupščine občine Velenje, soba št. 16.

Uradne ure so:
- vsak dan, razen sobote, od 7. do 14. ure.
- ob sredah od 7. do 12. in 13. do 17. ure;
- za poravnalni svet, ob četrtkih od 15. do 17. ure.

Tajništvo krajevne skupnosti Velenje

ŠALEŠKI RUDAR

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

Lastnik in izdajatelj: Občinski odbor SZDL Velenje — Urejuje uredniški odbor: Ivan Fijavž, Franjo Kljun, Franc Lesnik, Maks Medved, Ljuban Naraks, Milan Šterban, Jože Tekavec, Maruša Trampuš, Alojz Zavolovšek in Rudi Ževart — List izhaja vsak drugi četrtek — Posamezna številka stane 30 novih par ali 30 starih dinarjev — Letna naročnina 7 novih dinarjev in 50 novih par ali 750 starih dinarjev, polletna naročnina 3 nove dinarje in 75 novih par ali 375 starih dinarjev

Naročnina se plača vnaprej na tekoči račun: 5074-8-369 pri SDK, eskpozitura Šoštanj — Naslov uredništva: SALEŠKI RUDAR, Velenje, Titov trg 2, poštni predal 89, telefon 8-50-87 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tisk in kliševi: Celjski tisk Celje.

Zagotovitev sredstev

za dokončno asfaltiranje ceste Šoštanj – Topolšica

NA SEJI OBČINSKE SKUPŠČINE, DNE 7. JULIJA 1966 JE ODBORNIK OBČINSKEGA ZBORA FRANJO NAGODE IZ METLEČ PRI ŠOŠTANJU POSTAVIL NASLEDNJE VPRAŠANJE:

Te dni se je začela rekonstrukcija ceste IV. reda Topolšica—Šoštanj. Za to rekonstrukcijo je Bolnica za TBC v Topolšici zagotovila 35,000.000 starih dinarjev iz svojega sklada skupne porabe. S temi sredstvi bo cesta asfaltirana od zdravilišča Topolšica do mosta pri Hlišu, to je v dolžini okoli dveh kilometrov. S sredstvi TE Šoštanj, ki jih je dala na razpolago krajevni skupnosti Šoštanj, pa bo urejen in asfaltiran odsek te ceste od mosta pri Ograjšeku do žage podjetja LIK v Šoštanju. Niso pa zagotovljena sredstva za modernizacijo te ceste v Metlečah od Hliša do Ograjška. Cesta na tem odseku je izredno slaba. Na obeh straneh ceste stoji mnogo stanovanjskih hiš in so v poletnih mesecih stalno zavite v oblake prahu zaradi velikega prometa; spomladi in jeseni pa je hoja po tej cesti zaradi velikega blata zelo težavna in naporna.

V zvezi s to problematiko predlagam, da bi upravni odbor občinskega cestnega sklada in občinska skupščina proučila problem in skušala z zbiranjem sredstev pri delovnih organizacijah v občini in z najetjem primernega posojila zagotoviti potreben denar za ureditev in asfaltiranje poprej navedenega odseka ceste Topolšica—Šoštanj, katerega se sedaj ne namerava urediti. S tem bi bil rešen eden izmed najbolj aktualnih problemov tega dela Šoštanja, na katerega so volilci Metleč že dolga leta opozarjali na zborih volilcev in na drugih sestankih, da ga je potrebno rešiti in sem zaradi tega prepričan, da bodo pristojni organi storili vse, da bo tej želji volivcev ugodeno. —

Na vprašanje je odgovoril podpredsednik občinske skupščine Peter Krapež, diplomirani gozdarski inženir in pojasnil, da občina za to gradnjo nima na razpolago nobenih sredstev, niti ni nobenih možnosti, da bi lahko za te namene najela kredit pri banki, ker banke nimajo na razpolago potrebnih investicijskih sredstev. *Potrebna sredstva za ureditev tega dela ceste se lahko zagotovijo le s prispevki delovnih organizacij.* V ta namen je bilo v Šoštanju že sklicano posvetovanje predstavnikov podjetij, ki so v načelu pripravljeni prispevati določena sredstva za dokončno ureditev omenjenega odseka ceste. Svojo pomoč pri financiranju del na tej cesti so obljubili tudi predstavniki TE Šoštanj, ki je tudi v tem primeru pripravljena pomagati reševati občinske komunalne probleme.

Občinska skupščina meni, *da bi morale pri financiranju teh del sodelovati vse tiste delovne organizacije, ki niso ničesar prispevale za gradbena dela na cesti Velenje—Slovenj Gradec, kakor tudi neposredno prizadeti prebivalci Metleč in ostalih naselij,* ki bodo z urejeno cesto veliko pridobili.

PREBIVALCI BI LAHKO PRI GRADNJI CESTE POMAGALI S KRAJEVNIM SAMOPRISPEVKOM V DELU ALI DENARJU. LE S TAKŠNO VZAJEMNO AKCIJO DELOVNIH ORGANIZACIJ IN OBČANOV SAMIH BO NIZACIJ IN OBČANOV SAMIH BODO REŠILI PROBLEM IZGRADNJE CESTE.

Odločnejši pregon črnih zakolov telet

Čeprav je klanje telet s predpisi prepovedano je vedno več črnih zakolov v okolici Šoštanja in Velenja. To se lahko ugotovi iz vse manjšega odkupa telet v kmetijski zadrugi, ki se stalno zmanjšuje. Nekateri posamezniki se s črnim klanjem telet bavijo že kar »obrtniško«. Popolnoma razumljivo je, da se s tem dela ogromna škoda našemu narodnemu gospodarstvu, ker se bo s tem začelo nižati stanje goveje živine, zlasti, ker bo postalo pitališče telet kmetijske zadruge v Šmartnem ob Paki prazno, če se odkup ne bo izboljšal.

Zaradi navedenega bodo občinski organi zaostrili preganjanje črnih zakolov in bodo vse, ki se s temi zakoli bavijo, dosledno prijavljali sodniku za prekrške. Ta pa bo izrekal strožje kazni, saj lahko kaznuje osebe, ki so zaklali eno samo tele do 300.000 starih dinarjev. Stroge kazni bodo storilce po vsej verjetnosti prepričale, da se črni zakoli telet kljub vsemu ne izplačajo.

OBVESTILO

Obveščamo svoje stranke, da smo prenehali poslovati v poslovalnici Velenje od 31. 7. 1966 dalje. Prosimo vse, da dvignejo popravila v Celju pri Centromerkurju, Tomšičev trg 4.

Še naprej se priporočamo.

Centromerkur Urarstvo-optika,
poslovalnica Velenje

Kam v nedeljo?

TURISTIČNO DRUŠTVO BRASLOVČE prireja dne 6. in 7. avgusta 1966 tradicionalno prireditev

DAN HMELJARJEV

Spored:
Sobota, 6. avgusta ob 20. uri v veliki dvorani KK Žalec
1. izbira hmeljarske princese
2. imenovanje hmeljarskega starešine
3. podelitev priznanj hmeljarjem
4. nastop hmeljarskega okteta

KONFERANSJE: TOMAŽ TERČEK

Nedelja, 7. avgusta v Braslovčah
- ob 8. uri otvoritev razstave kmetijskih strojev — razstavlja Agrotehnika Ljubljana
- ob 8,30 otvoritev hmeljarske razstave
- ob 9. uri odhod povorke iz Žalca
- ob 10. uri sprejem povorke, hmeljarske princese in hmeljarskega starešine
- ob 10,30 promenadni koncert godbe na pihala LIBOJE
- ob 15. uri odhod tekmovalnih voz iz zbirališč na slavnostni prostor
- ob 15,30 tekmovanje štangarjev
- ob 16. uri tekmovanje obiralk
- ob 17. uri razdelitev nagrad tekmovalcem

Po programu hmeljarska zabava na slavnostnem prostoru in pri jezeru. Celotno prireditev 6. in 7. avgusta spremlja in igra za razvedrilo ansambel RUDI BARDORFER S PEVCEMA BERTO IN PETROM AMBROŽ.

Pravni nasveti

V rubriki PRAVNI NASVETI brezplačno odgovarjamo na vsa pismena vprašanja svojih bralcev v zvezi z uporabo pravnih predpisov. Vprašanju priložite samo kupon, ki je natiskan v vsaki številki »Saleškega rudarja«.

Odgovarjamo samo na tista vprašanja, ki so podpisana s polnim naslovom, ker na določena vprašanja, ki niso splošnega pomena, odgovarjamo pismeno vpraševalcu. Pri odgovorih objavljenih v časopisu pa imen vpraševalcev ne navajamo.

Spoštovani bralci! Koristite naše pravne nasvete, ki vam jih dajemo brezplačno.

PRAVNI NASVETI
KUPON
9

Vprašanje P. K.: Ali se proste sobote štejejo v dolžino letnega dopusta, ki pripada posameznemu delavcu?

Odgovor:

S 145. členom temeljnega zakona o delovnih razmerjih je določeno, da se v primerih, ko delovne skupnosti uveljavljajo petdnevni delavnik, šesti dan v tednu šteje, kot da ga je delavec prebil na delu glede uveljavljanja pravice iz dela v delovni organizaciji.

Iz te določbe izhaja, da se proste sobote štejejo v dolžino letnega dopusta kot drugi delovni dnevi, ko je delavec delal in se tako za teden dni dopusta šteje šest, ne pa samo pet delovnih dni.

Vprašanje J. M.: Koliko časa dnevno je lahko zaposlen delavec, ki je uveljavil starostno pokojnino pred dopolnitvijo polne pokojninske dobe, da ne izgubi pravice do pokojnine?

Odgovor: Če upokojenec, ki je uveljavil starostno pokojnino pred dopolnitvijo pokojninske dobe 40 let (upokojenec), oziroma 35 let (upokojenka), znova stopi v delovno razmerje v katerem dela polovico ali več kot polovico polnega delovnega časa ali začne opravljati dejavnost, na podlagi katere je zavarovan, ta čas nima pravice do pokojnine. Če pa tak upokojenec po upokojitvi znova vstopi v delovno razmerje in dela manj kot polovico delovnega časa ali začne opravljati dela ali naloge, ki se ne štejejo v delovno razmerje, oziroma dejavnost, na podlagi katere ni zavarovan, se mu ta čas izplačuje pokojnina, vendar pa se mu ta čas ne šteje v zavarovalno dobo za povečanje oziroma za novo odmero pokojnine. Delavec, ki je bil upokojen po prejšnjem zakonu o pokojninskem zavarovanju iz leta 1957 s 35 leti pokojninske dobe, je lahko zaposlen manj kot polovico polnega delovnega časa, da ima pravico do pokojnine. Če pa dela tak upokojenec polovico ali več kot polovico polnega delovnega časa, pa te pravice nima več in se mu izplačevanje pokojnine ustavi.

To pa ne velja za upokojenca, ki je uveljavil s starostno pokojnino s pokojinsko dobo 40 let (zavarovanec) oziroma 35 let (zavarovanka). Temu se pokojnina izplačuje tudi, če opravlja dnevno tudi toliko ur dela, kot vsak drugi zaposlen delavec, to je tudi, če dela poln delovni čas.